

Міністерство освіти та науки України
Галицький фаховий коледж імені В'ячеслава Чорновола

Циклова комісія видавничої
справи та медіакомунікацій

ДИПЛОМНА РОБОТА

на тему:

«Концепція діяльності видавництва «Школа»

Виконала

студентка групи В-41

відділення комп'ютерних

та видавничих технологій

Трофимчук Надія Євгенівна

Науковий керівник:

Бездіжа Алла Анатоліївна

Оцінка _____

Тернопіль – 2022

Трофимчук Н. Є. Концепція діяльності видавництва «Школа».

Рукопис.

Дипломна робота на здобуття кваліфікації молодшого спеціаліста зі спеціальності «Журналістика». Галицький фаховий коледж імені В'ячеслава Чорновола, 2022. 73 с.

Робота присвячена дослідженню діяльності сучасного українського видавництва «Школа».

Під час дослідження було проаналізовано законодавче підґрунтя діяльності видавничої справи, здійснено огляд функціонування видавництва, також укладена його типологія. Окрім того, в роботі описано типологічну характеристику книжкової продукції, проаналізовано за віковою ознакою серії видавництва та надано рекомендації, які допоможуть покращити імідж видавництва.

Ключові слова: *видавництво, «Школа», дитяча література, типологія, серія.*

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1 ОСНОВНІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ СУЧАСНОГО УКРАЇНСЬКОГО ВИДАВНИЦТВА.....	6
1.1 Законодавча база України у галузі видавничої справи	6
1.2 Українські видавництва періоду незалежності	11
1.3 Типологічна характеристика українських видавництв	14
РОЗДІЛ 2 ДІЯЛЬНІСТЬ ВИДАВНИЦТВА «ШКОЛА»	20
2.1 Історія становлення видавництва «Школа»	20
2.2 Типологічна характеристика видавництва «Школа».....	24
2.3 Структура та основні напрямки діяльності видавництва «Школа»	28
РОЗДІЛ 3 КРИТЕРІЇ УСПІХУ ВИДАВНИЦТВА «ШКОЛА»	32
3.1 Типологічна характеристика видавничої продукції	32
3.2 Огляд серійних видань видавництва «Школа».....	37
3.3 Рекомендації щодо засобів покращення іміджу видавництва «Школа» та організації промоцій	54
ВИСНОВКИ	58
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	61
ДОДАТКИ.....	65

ВСТУП

Видавнича справа в Україні набула чималого розвитку з приходом незалежності. Зміни в політичному устрої країни позитивно вплинули на формування нової книговидавничої сфери, орієнтованої в першу чергу на ринок і потреби читача. Відповідно, зріс попит на друковану продукцію, зокрема, на книги. Тішить той факт, що в Україні зараз немає браку друкованих видань. Адже на книговидавничому ринку нашої країни збільшилася кількість якісно нових видавництв, здатних випускати у світ оригінальні як за наповненням, так і за поліграфічним виконанням видання. Різноманіття сучасних видавництв дає змогу класифікувати їх за типологічними характеристиками. Це дозволяє спростити пошук видавництва, наприклад, автору для публікації свого твору, тай загалом читачам, які цікавляться якісно виконаною літературою.

З огляду на це у дипломній роботі розглянемо діяльність харківського видавництва «Школа», яке на книговидавничому ринку України вже понад 15 років.

Актуальність теми полягає у тому, що історія створення та діяльність видавництва «Школа» є не дослідженим, але дуже важливим сегментом видавничої справи України.

Мета та завдання роботи. Основною метою роботи є дослідження діяльності видавництва «Школа», яке на книговидавничому ринку з 2002 року і зарекомендувало себе як високоякісне видавництво літератури для навчання.

Досягнення цієї мети потребує розв'язання таких **завдань**:

- провести аналіз законодавчої бази України в галузі видавничої справи;
- розглянути українські видавництва періоду незалежності;
- укласти типологічну характеристику видавництва «Школа»;
- описати історію становлення видавництва «Школа»;
- охарактеризувати продукцію видавництва;
- надати рекомендації щодо засобів покращення іміджу видавництва «Школа» та організації промоцій.

Об'єктом дослідження є сучасне українське видавництво «Школа».

Предметом дослідження є діяльність видавництва «Школа».

Стан дослідження теми. На даний час немає представлених праць на тему діяльності видавництва «Школа», тож тема не досліджена і перспективна.

Новизна наукової роботи полягає у дослідженні історії створення та діяльності харківського видавництва «Школа».

Методи дослідження. В ході дослідження використовувався описовий (монографічний) метод, також аналіз та класифікація.

Теоретичне і практичне значення. Результати цієї роботи можуть бути використані для навчання студентів навчальних закладів, спеціальності видавнича справа та редагування. Окрім цього матеріал, представлений у дипломній роботі, може бути корисним видавцям, працівникам редакцій, видавництв у їх практичній діяльності.

Структура роботи. Робота складається з вступу, трьох розділів з відповідними підрозділами, висновків, списку використаних джерел та додатків. У першому розділі ми розглянемо українські видавництва періоду незалежності, законодавчу базу України у цій галузі а також вичерпну типологічну характеристику українських видавництв. Другий розділ присвятимо діяльності досліджуваного видавництва, розглянемо історію його створення, входження на ринок, типологічну характеристику, структуру та основні напрямки діяльності видавництва «Школа». У третьому розділі розглянемо продукцію, яку випускає видавництво. Зокрема зацентруємо увагу на серіях, які випускаються у світ і надамо рекомендації щодо засобів покращення іміджу видавництва «Школа» та організації промоцій.

РОЗДІЛ 1 ОСНОВНІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ СУЧАСНОГО УКРАЇНСЬКОГО ВИДАВНИЦТВА

1.1 Законодавча база України у галузі видавничої справи

Починаючи з 1991 Україна позиціонує себе як самостійна і незалежна держава, націлена на європейські стандарти. Це стало основою для творення абсолютно нової законодавчої бази у всіх сферах суспільного, економічного та політичного життя. Шпак В. говорить, що «видавнича справа є об'єктивною складовою та невід'ємним атрибутом повноцінного функціонування будь-якої країни» [40, с. 116]. Хоч творення якісно нової системи для України стало дещо складним процесом. Поділяємо думку вченого Віктора Шпака, що Україні «не так просто відмовитися від заідеологізованих нашарувань недавнього минулого і зберегти свої засадничі принципи в умовах боротьби за створення нової демократичної політичної культури» [40, с. 116]. Проте, зауважимо, що саме ці процеси спонукали розвиток правового регулювання та підтримки видавничої справи для її безпроблемного функціонування. Тож відповідні закони, кодекси та урядові постанови формують законодавчу базу у сфері видавничої справи.

Законодавче забезпечення видавничої справи досліджували такі науковці як Шпак В., Тимошик М., Афонін О., Бабкіна О., Москаленко А., Бебик В., Андрущенко В. та інші.

Микола Тимошик у своїй книзі «Книга для автора, редактора, видавця» говорить, що цю законодавчу базу умовно можна поділити на дві групи [37, с. 34] :

«1) Закони та підзаконні акти, що мають безпосереднє відношення до діяльності редактора-видавця.

2) Закони та підзаконні акти, що мають відношення до діяльності редактора-видавця лише в окремих випадках» [37, с. 34].

Знову звертаючись до Тимошика, зазначимо, що «до першої групи відносяться:

а) Конституція України;

б) Закони України:

- «Про видавничу справу» [37, с. 34].
- «Про авторське право і суміжні права» [37, с. 34].
- «Про державну підтримку книговидавничої справи в Україні» [37, с. 34].
- «Про обов'язковий примірник документів» [37, с. 34].
- «Про інформацію» [37, с. 34].
- «Про державну таємницю» [37, с. 34].
- «Про підприємництво» [37, с. 34].
- «Про підприємства в Україні» [37, с. 34].

в) Постанови Кабінету Міністрів України:

- «Про державний реєстр видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції» [37, с. 34].
- «Про порядок доставлення обов'язкових примірників документів» [37, с. 34].
- «Про затвердження мінімальних ставок винагороди (роялті) за використання об'єктів авторського та суміжних прав» [37, с. 34].

Насамперед усі законодавчі аспекти, що стосуються видавничої справи визначені Конституцією України, яка прийнята 28 червня 1996 року. Зокрема, стаття 34 говорить, що «кожному гарантується право на свободу думки і слова, на вільне вираження своїх поглядів і переконань. Кожен має право вільно збирати, зберігати, використовувати і поширювати інформацію усно, письмово або в інший спосіб – на свій вибір» [29, с. 196].

А в статті 54 зазначено, що «громадянам гарантується свобода літературної, художньої, наукової і технічної творчості, захист інтелектуальної власності, їхніх авторських прав, моральних і матеріальних інтересів, що виникають у зв'язку з різними видами інтелектуальної діяльності. Кожний громадянин має право на результати своєї інтелектуальної, творчої діяльності; ніхто не може використовувати або поширювати їх без його згоди, за винятками, встановленими законом» [29, с. 197].

Загалом книговидавнича діяльність в Україні після здобуття незалежності знаходилася в скрутних умовах. Застаріла матеріально-технічна база, брак

кваліфікованих працівників та обладнання. Тож у 1997 році був прийнятий Закон України «Про видавничу справу» [20], «він визначає загальні засади видавничої справи, регулює порядок організації та провадження видавничої діяльності, розповсюдження видавничої продукції, умови взаємовідносин і функціонування суб'єктів видавничої справи» [20]. У статтях закону знаходимо визначення термінів, що безпосередньо стосуються видавничої справи, дефініцію поняття «видавнича справа» та основну її мету як виду діяльності. Визначається суб'єкт та об'єкт. Також окреслюється законодавство про видавничу справу, регламентується державна політика і державна підтримка видавничої справи. Згадуються фонди для підтримки і розвитку видавничої справи а також мовні особливості цієї галузі. Визначається організація і здійснення видавничої справи. На підтримку цього закону Президентом України було видано такі укази: « «Про деякі питання державної підтримки книговидавничої справи» (№816/98 від 23.07.1997) та «Про додаткові заходи державної підтримки книговидавництва та книгорозповсюдження» (№1217 від 09.11.2000)» [20].

Закон України «Про авторське право і суміжні права» [17] прийнятий у 1993 році. Доповнений у 2003. «Цей закон охороняє особисті немайнові права і майнові права авторів та їх правонаступників, пов'язані із створенням та використанням творів науки, літератури і мистецтва – авторське право, і права виконавців, виробників фонограм і відеограм та організацій мовлення – суміжні права»[17].

У статтях закону окреслюються основні поняття, які стосуються авторського права та суміжних прав, законодавство України у цій сфері суспільних відносин, сфера дії закону, його поширення на об'єкти. Також визначаються об'єкти авторського та суміжних прав і об'єкти, на яких охорона не поширюється. Особливості охорони частин твору, співавторство. Майнові та немайнові права автора та співавтора, використання твору із зазначенням імені автора.

Закон України «Про державну підтримку книговидавничої справи в Україні» [18] прийнятий у 2003 році з метою визначення засад державної підтримки книговидавничої справи і «спрямований на подолання кризи у вітчизняному книговиданні та створення сприятливих умов для його розвитку» [18]. У статтях закону визначено мету його запровадження, сферу дії. Подано дефініцію поняття «книговидавнича справа». Тож, читаємо, що «книговидавнича справа – сфера суспільних відносин, що поєднує в собі організаційно-творчу і виробничо-господарську діяльність юридичних і фізичних осіб, які займаються створенням, виготовленням і розповсюдженням книжкової продукції» [18].

Закон України «Про обов'язковий примірник документів» [19] прийнятий у 1999 році «визначає правові засади функціонування системи обов'язкового примірника документів та регулює інформаційні відносини, пов'язані з поповненням національного інформаційного фонду України» [19].

Обов'язковий примірник документів – «це примірник різних видів тиражованих видань, який передає його виробник на безоплатній або платній основі юридичним особам, визначеним законодавством тієї чи іншої країни» [37, с. 40].

У статтях закону окреслюються його основні завдання, сфера дії, суб'єкти та об'єкти які виникають внаслідок функціонування цієї системи. Також згадано документи, які відносяться до обов'язкового примірника і порядок їх доставки відповідним особам. Не можна не згадати права та обов'язки як виробників документів, так і їх отримувачів.

Закон України «Про інформацію» [22]. «Регулює відносини щодо створення, збирання, одержання, зберігання, використання, поширення, охорони, захисту інформації» [22]. Статті закону окреслюють основні терміни та поняття в галузі інформаційних відносин, виділено об'єкт та суб'єкт цих відносин, їх основні принципи. Гарантія права на інформацію, захист цих право а також види інформації.

Варто згадати також Закон України «Про державну таємницю» [21], він регулює відносини пов'язані з інформацією, яка становить державну таємницю. А також механізми засекречування, розсекречування та охорони цієї інформації на державному рівні.

Важливими для видавничої справи є також Закони України «Про підприємництво» [23] та «Про підприємства в Україні» [24].

Закон «Про підприємництво» [23] «визначає загальні засади здійснення підприємницької діяльності громадянами та юридичними особами на території України, встановлює гарантії свободи підприємництва та його державної підтримки» [23]. А у Законі України «Про підприємства в Україні» [24] знаходимо інформацію про основні види підприємств, механізм їх створення, основні правила діяльності а також тонкощі процесу реорганізації та ліквідації підприємств.

Постанова Кабінету Міністрів України «Про державний реєстр видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції» прийнята у 1998 році, опираючись на Конституцію України, зокрема на 12 та 14 статті. У постанові регламентуються критерії внесення суб'єктів до Державного реєстру, порядок цього процесу та перелік необхідних даних у заяві на внесення.

Постанова Кабінету Міністрів України «Про порядок доставлення обов'язкових примірників документів» прийнята у 2002 році для впорядкування процесу статичного та бібліографічного обліку випущених видань. У документі було затверджено список одержувачів обов'язкового примірника документів, форму відправки цих примірників та плату за пересилання.

Щодо постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження мінімальних ставок винагороди (роялті) за використання об'єктів авторського та суміжних прав», то вона опирається на 15 і 37 статті Закону України «Про авторське право і суміжні права» [17] і була прийнята у 2003 році з метою затвердження мінімальних ставок авторських винагород. Варто зауважити, що

розмір ставки залежить від виду товару, тож у постанові також окреслили цей важливий момент, склавши список у 27 найменувань товару а також варіанти його використання.

Усі згадані вище документи були запроваджені з метою створення надійної законодавчої бази, яка б дала змогу забезпечити видавництва як ресурсно, так і матеріально-технічно. Адже на той час видавнича справа потребувала інноваційних технологій. Саме зміни, які спровокувала низка законів дали змогу українській книзі забезпечити собі конкурентоспроможність на ринку та й загалом скоротити тіньову економіку, як явище, запровадивши єдиний реєстр суб'єктів видавничої справи.

Важливо зауважити, що було також окреслено державну політику у книговидавничій галузі, підтримку саме національного книговидання і таким чином сприяння задоволенню потреби українського народу у якісних книгах, як за внутрішнім наповненням, так і за зовнішнім оформленням.

Тож у висновку можна сказати, що влада країни видала достатню кількість регулятивних документів у галузі видавничої справи для забезпечення її розвитку і функціонування.

1.2 Українські видавництва періоду незалежності

До здобуття незалежності у 1991 році в Україні функціонувало 25 державних видавництв. Варто зазначити, що видавництво – це «спеціалізоване підприємство, основним видом діяльності якого є підготовка і випуск у світ видавничої продукції» [20]. Загалом з відновленням незалежності нашої країни збільшилася і кількість видавництв. Наразі, в єдиній базі даних зафіксовано більше 7000 суб'єктів видавничої справи. Звернемо увагу на видавництва, які з'явилися після встановлення незалежності і зараз утримують провідні позиції на книговидавничому ринку України. Для кращої систематизації дані наведемо у хронологічній послідовності:

1991-й: «Фоліо» – видавництво розташоване у Харкові, спеціалізується на випуску художньої і науково-популярної літератури. Найвідоміші видання: серія «Зарубіжна класика українською мовою».

«Кальварія» – видавництво розташоване у Львові. Спеціалізується на випуску художньої, науково-популярної літератури, а також сучасної світової прози та поезії. Найвідоміші видання: видання повного поетичного доробку Г. Чубая, повний переклад роману Ф. Рабле «Гаргатюа та Пантагрюель».

1992-й : «Дух і літера» – видавництво засноване у Києві. Спеціалізується на випуску християнської, філософської, культурологічної літератури та літератури з юдаїки. Найвідоміші видання: «Європейський словник філософій», серії видань «Бібліотека спротиву, бібліотека надії» та «Постаті культури».

«Основи» – видавництво засноване у Києві. Спеціалізується на випуску художніх та перекладних видань. Найвідоміші видання: переклад поеми Т. Шевченка «Катерина» англійською мовою.

«Генеза» – видавництво засноване у Києві. Спеціалізується на випуску довідкових, навчально-методичних та художніх видань для дітейдошкільного та шкільного віку. Найвідоміші видання: Перші підручники з історії України (не радянського типу), «Нарис з історії України» Я. Грицака.

«А-ба-ба-га-ла-ма-га» – видавництво засноване у Києві. Спеціалізується на випуску видань для дітей та дорослих. Найвідоміші видання: Сім томів роману «Гаррі Поттер» Дж. Роулінг українською мовою, ілюстрована казка Г.- Х. Андерсена «Снігова королева».

«Букрек» – видавництво засноване у Чернівцях. Спеціалізується на випуску навчальної літератури для закладів з національними мовами навчання. Найвідоміші видання: «ABECEDAR» – румунський буквар, надрукований латинським шрифтом, двомовні видання «13 поезій про кохання» (румунською і українською) К. Іліки та «Лучафер» М. Емінеску.

«Смолоскип» – видавництво засноване у США (м. Балтимор), після відновлення незалежності переїхало до Києва. Спеціалізується на випуску

дисидентської, правозахисної літератури, а також виданні творів молодих авторів. Найвідоміші видання: серія «Вибрані твори» (понад 20 томів творів авторів «Розстріляного відродження»).

1995-й : «Адеф» – видавництво засноване у Києві, надає широкий спектр поліграфічних послуг. Найвідоміші видання: факсимільне видання Пересопницького Євангелія.

1997-й : «Навчальна книга – Богдан» – видавництво засноване у Тернополі. Спеціалізується на випуску художньої, довідкової та навчально-методичної літератури. Серед видань є підручники, рекомендовані Міністерством освіти та науки України.

«Ранок» – видавництво засноване у Харкові. Спеціалізується на випуску дитячої, методичної та навчальної літератури. Найвідоміші видання: ілюстроване видання казки Гофмана «Лускунчик» а також роман Джеймса Баррі «Пітер Пен».

2000-й: «Клуб Сімейного Дозвілля» – видавництво засноване у Харкові. Спеціалізується на випуску широкого спектру видань. Найвідоміші видання: серії «Світові бестселери – українською» та «Зірки української прози».

2001-й: «Видавництво старого Лева» – видавництво засноване у Львові. До 2013 року основною спеціалізацією був випуск видань для дітей і підлітків, вже з 2013 року з'явилися видання і для широкого кола читачів. Найвідоміші видання: «Малятам і Батькам» Д. Цвек, серія «Країна мумі-тролів» Т. Янсон.

2002-й: «Школа» – видавництво засноване у Харкові. Спеціалізується на випуску розвивальних, навчальних та художніх видань для дітей різного віку. Найвідоміші видання: максимально повне видання «Кобзаря» Т. Шевченка, ілюстроване видання «Енеїди» І. Котляревського.

2003-й: «Рідна мова» – видавництво засноване у Києві, філія «Махаон-Україна». Спеціалізується на виданні літератури для дітей різного віку та дорослих читачів. Найвідоміші видання: серії «Читай рідною мовою!» та «Світовий бестселер рідною мовою», також переклади українською мовою коміксів DC та Marvel.

2006-й: «Наш Формат» – видавництво засноване у Києві. Спеціалізується на виданні нехудожньої літератури (нон-фікшн). Найвідоміші видання: «Сила інтровертів. Тихі люди у світі, що не може мовчати» С. Кейн, «Моє життя і робота» Г. Форд, серія «Історія успіху».

2013-й: «Vivat» – видавництво засноване у Харкові, спеціалізується на випуску літератури нон-фікшн, а також дитячих та художніх видань. Найвідоміші видання: «Точка нуль» А. Чех, «Справа Стуса» В. Кіпіані.

Усі згадані видавництва активно діють в Україні, мають налагоджену систему продажу книг та власні сайти.

Щодо територіального розподілу, то провідні позиції утримує Київ (8456 друкованих одиниць з тиражем 29 546,1 тисяч примірників) та Харківська область (кількість друкованих одиниць становить 6291, а кількість примірників – 22327, 3 тисячі) [3, с. 18].

Також варто зауважити, що у Рівненській області був зафіксований приріст кількості видань на 12, 29% (збільшився на 18 друкованих одиниць) та приріст тиражів на 9,9% (зріс на 7,4 тисячі примірників). А от у Тернопільській області був зафіксований приріст кількості видань на 0,8% (5 друкованих одиниць) і зменшення тиражів на 53,5% (1182,4 примірників). Така ж ситуація була зафіксована у Чернівецькій області. Приріст кількості видань збільшився на 27,2% (68 друкованих одиниць), а тиражі зменшилися на 31,4% (46,6 тисяч примірників).

Аналізуючи ці дані, можна зробити висновок, що книговидавнича діяльність в нашій країні за останні роки зросла і продовжує активно розвиватися у різних її областях. А видавництва надають перевагу різноманітній літературі аби втримати читачів та задовольнити їх інтереси, активно функціонують на ринку.

1.3 Типологічна характеристика українських видавництв

Для того, щоб дати вичерпну типологічну характеристику українським видавництвам, варто спочатку відокремити поняття «видавництво» та «видавничий підрозділ». Отож, видавництво – це «створене у відповідній

організаційно-правовій формі підприємство, головним змістом діяльності якого є підготовка, випуск і реалізації різних видів друкованих, електронних і комбінованих видань» [37, с. 46-47]. А «видавничий підрозділ» – це складова будь-якої організації, яка окрім основних видів діяльності займається також видавничою діяльністю.

З метою уніфікації видавництв, опираючись власний та зарубіжний досвід в галузі книгодрукування виокремили ознаки, за якими можна описати типологію видавництв.

Щодо основних типологічних ознак, то Микола Тимошик у своїй книзі «Книга для автора, редактора, видавця» визначає наступні:

- «форма власності;
- форма об'єднання майна засновників;
- спосіб формування статутного фонду;
- економічна природа господарювання;
- обсяг випущеної продукції;
- тематичний репертуар видань;
- читацьке коло;
- знаковий принцип творення;
- структура підпорядкованості» [37, с.47].

Тож розберемо ці ознаки. За формою власності видавництва поділяються на:

- Державні – видавництва, які діють на основі державної власності.
- Комунальні – видавництва, які діють на основі комунальної власності певної територіальної громади.
- Колективні – видавництва, які діють на основі колективної власності фізичних чи юридичних осіб.
- Приватні – видавництва, що діють на основі приватної власності фізичних чи юридичних осіб.

За формою об'єднання майна засновників:

- Акціонерні товариства (АТ) – у такому товаристві статутні фонди видавництва розділені на заздалегідь визначену кількість акцій

однакової вартості. «Таке товариство несе відповідальність за зобов'язання тільки майном товариства, а акціонери – в межах вартості належних їм акцій» [37, с. 48].

- Товариства з обмеженою відповідальністю (ТОВ) – у такому товаристві установчі документи визначають розмір розподілу статутних фондів на частки і, безпосередньо, розмір цих часток. «ТОВ несе відповідальність за своїми зобов'язаннями лише своїм майном, а учасники товариства – в межах своїх вкладів» [Тимошик, с. 48].

- Товариства з додатковою відповідальністю (ТДВ) – таке товариство має значно більші зобов'язання: якщо власного майна недостатньо, учасники повинні нести додаткову відповідальність. Вона, зазвичай, визначається установчими документами, відповідно до того внеску, який був зроблений кожним учасником.

За способом формування статутного фонду:

- Унітарні – видавництва, які створені одним засновником.
- Корпоративні – видавництва, які створені за умови спільного рішення засновників (двох чи більше).

За економічною природою господарювання:

- Комерційні – у таких видавництвах видавнича продукція – товар, а головна мета діяльності – одержання прибутку.
- Некомерційні – такі видавництва переслідують виробничі чи пропагандистські цілі, діяльність з метою задоволення потреб партії або будь-якої громадської організації.

За обсягом випущеної продукції:

- Малі – ті, що за рік випускають до 10 назв книг.
- Середні – ті, що за рік випускають від 10 до 100 назв книг.
- Великі – ті, що за рік випускають понад 100 назв книг.

За тематичним репертуаром видань:

- Універсальні – видавництва, що випускають літературу широкого профілю. У таких видавництвах налагоджений одночасний випуск видань різних галузей знань.
- Вузькоспеціалізовані – видавництва, які мають чітко визначений вид фахової літератури і займаються лише її випуском.
- Специфічної тематики – видавництва, які розраховують на певну читачку групу. Зазвичай видають літературу споживчого профілю.

За колом читачів:

- Видавництва для дітей.
- Видавництва для школярів.
- Видавництва для молоді.
- Видавництва для широкого кола читачів.

За знаковим принципом творення видавництва поділяються на:

- Видавництва текстових видань.
- Видавництва нотних видань.
- Видавництва картографічних видань.
- Видавництва мистецьких видань.
- Видавництво видань шрифтом Брайля.

За структурною підпорядкованістю:

- Самостійні – видавництва, які є юридичними особами, мають власне майно, обов’язкову печатку та банківські рахунки.
- Філії – не є юридичними особами, вони функціонують як позавидавничий підрозділ.
- Представництва – здійснюють інтереси самостійного видавництва у певному регіоні.

Для прикладу подамо декілька типологічних характеристик сучасних українських видавництв. Серед обраних для характеристики «Фоліо» – засноване в числі перших видавництв незалежної України, в списку таких і «Кальварія», «А-ба-ба-га-ла-ма-га», «Букрек» та інші. Різні за напрямком діяльності вони займають чільні місця на книговидавничому ринку України.

Тому в рамках дослідження, саме приведення в приклад їх типологічної характеристики вважаємо актуальним.

Видавництво «Фоліо» (Див. Додаток Г) :

1. За формою власності: приватне.
2. За формою об'єднання майна засновників: товариство з обмеженою відповідальністю (ТОВ).
3. За способом формування статутного фонду: унітарне.
4. За економічною природою господарювання: комерційне.
5. За обсягом випущеної продукції: велике.
6. За тематичним репертуаром видань: універсальне.
7. За колом читачів: для широкого кола читачів.
8. За знаковим принципом творення: текстове.
9. За структурною підпорядкованістю: самостійне.

Видавництво «Кальварія» (Див. Додаток Д):

1. За формою власності: приватне.
2. За формою об'єднання майна засновників: товариство з обмеженою відповідальністю (ТОВ).
3. За способом формування статутного фонду: унітарне.
4. За економічною природою господарювання: комерційне.
5. За обсягом випущеної продукції: велике.
6. За тематичним репертуаром видань: універсальне.
7. За колом читачів: для широкого кола читачів.
8. За знаковою природою творення видань: текстове.
9. За структурною підпорядкованістю: самостійне.

Видавництво «А-ба-ба-га-ла-ма-га» (Див. Додаток Е):

1. За формою власності: приватне.
2. За способом об'єднання майна засновників: товариство з обмеженою відповідальністю (ТОВ).
3. За способом формування статутного фонду: унітарне.
4. За економічною природою господарювання: комерційне.

5. За обсягом випущеної продукції: велике.
6. За тематичним репертуаром видань: вузькоспеціалізоване.
7. За колом читачів: для дітей.
8. За знаковою природою творення: текстове.
9. За структурною підпорядкованістю: самостійне.

Видавництво Букрек (Див. Додаток Є):

1. За формою власності: колективне (2 засновники).
2. За формою об'єднання майна засновників: товариство з обмеженою відповідальністю (ТОВ).
3. За способом формування статутного фонду: корпоративне.
4. За економічною природою господарювання: комерційне.
5. За обсягом випущеної продукції: велике.
6. За тематичним репертуаром: вузькоспеціалізоване.
7. За колом читачів: для учнів.
8. За знаковою природою творення: текстове.
9. За структурною підпорядкованістю: самостійне.

Тож, ми бачимо, що зараз в Україні функціонують різноманітні видавництва. Переважають здебільшого, приватні або ж колективні.

Більшість – універсальні, хоч зустрічаються і спеціалізовані, а також специфічної тематики. Усі видавництва різні за типологічними ознаками, проте вони гармонійно зайняли свої ніші і разом формують якісний книговидавничий ринок України.

РОЗДІЛ 2 ДІЯЛЬНІСТЬ ВИДАВНИЦТВА «ШКОЛА»

2.1 Історія становлення видавництва «Школа»

Видавництво «Школа» засноване Андрієм та Василем Федієнко у місті Харків 2002 року. Спеціалізується на випуску художніх та навчальних видань для дітей. На офіційній сторінці видавничого дому у Facebook (Див. Додаток А) читаємо, що «назва «Школа» повною мірою відображає напрям роботи та тематику книжок, які тут видаються: це література для розвитку, навчання, пізнання нового та ще невідомого. І це все – для дітей. Дітей віком від молодшого дошкільного до старшого похилого (адже вчитись ніколи не пізно!)» [7].

Варто зауважити, що «Школа» окрім сторінки у Facebook має також свій офіційний сайт, де реалізує свою продукцію. Він оформлений з урахуванням тематики діяльності – для дітей. Кольорова гама сайту поєднує в собі помаранчевий, голубий, білий та світло-жовтий кольори. Гармонійне їх поєднання в оформленні створює приємну картинку, яку вдало доповнює логотип видавництва (Див. Додаток В). На сторінці такого сайту хочеться залишитися (Див. рис. 2.1). Також видавництво має власний блог, розміщений також на сайті (Див. Додаток Г).

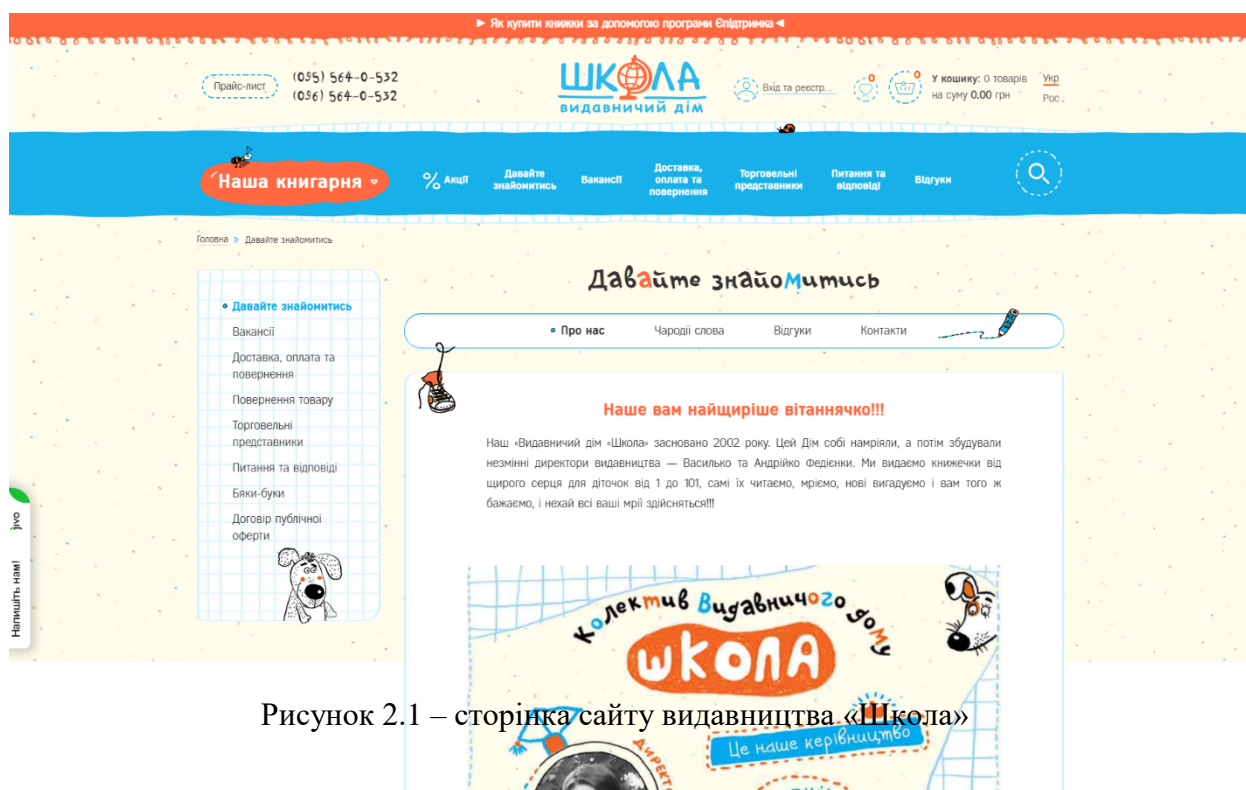

Рисунок 2.1 – сторінка сайту видавництва «Школа»

В розділі «Давайте знайомитись. Про нас» знаходиться інформація про видавництво, подана дещо незвичним способом. Навіть формулювання тексту-знайомства спрямоване на дитячу аудиторію. «Наш «Видавничий дім «Школа» засновано 2002 року. Цей Дім собі намріяли, а потім збудували незмінні директори видавництва – Василько та Андрійко Федієнки. Ми видаємо книжечки від щирого серця для діточок від 1 до 101, самі їх читаємо, мріємо, нові вигадуємо і вам того ж бажаємо, і нехай всі ваші мрії здійсняться!!!» [6].

Свою історію діяльності видавництво «Школа» розпочало з випуску книг для дошкільнят «Кроки до школи». Далі світ побачило видання букваря «Читайлик», авторства Василя Федієнка. Окрім цього видавництво випустило також серії його посібників «Дивосвіт», «Малятко», «Подарунок генію», «Мамина школа». На сайті знаходимо про це наступну інформацію :«завдяки класичному букварю Василя Федієнка «Читайлик» навчилося читати кілька поколінь українців. А пізніше, прийшовши до школи, вони продовжують навчання за його робочими зошитами з математики, охорони здоров'я, письма та розвитку мовлення, математичними та каліграфічними прописами» [11].

За час функціонування видавництва до спеціалізації додалися також розвивальні книги для дошкільнят, навчальні посібники, прописи, робочі зошити. А ще ілюстрована художня література для дітей та підлітків. Також з 2014 року для дітей від 1 року випускають книжки-картонки торгової марки «Дошколярик». Окрім того в асортименті присутні також видання для широкого кола читачів.

«Школа» зраз активно функціонує на книжковому ринку України і утримує провідні позиції. А посібники, книги та зошити для дошкільнят та учнів мають гриф Міністерства освіти і науки України. Нагадаємо, Микола Тимошик зазначає, що «процедуру грифування та організацію роботи щодо експертизи підручників та навчальних посібників здійснюють структурні підрозділи відповідних міністерств» [37, с. 306]. Тож наявність грифу говорить про високу якість навчальних видань.

Вирізнилося видавництво «Школа» тим, що у 2014 році видало подарунковий варіант «Кобзаря» Т. Г. Шевченка (укладав збірник М. Зубков).

Головна відмінність цієї збірки – поєднання усіх творів, які раніше були цензуровані і більшість з них досі невідомі читачам. В інтернет-магазині видавництва знаходимо наступну інформацію про цю книгу: «видання є насправді максимально повним зібранням поетового спадку, яке поєднало всі твори, що потрапляли під цензуру як за царату так і за радянщини. До того ж чимало творів подано з авторовими варіантами, практично невідомими широкому загалу. Зануритись у Шевченкову добу допомагають чимало унікальних прижиттєвих документів, поетових автографів віршів, листів, світлин й автопортретів» [27]. Тож видання саме цього «Кобзаря» є унікальним та важливим явищем в сучасній Україні.

Того ж року розпочинається публікація популярного фентезійного циклу «Часодії» сучасної української письменниці Наталії Щерби (свої твори пише російською), переклад українською мовою здійснила Наталія Косенко.

На сайті видавництва можна не лише придбати подарунковий цикл повністю, а й знайти про нього цікаву інформацію: «у книжках серії «Часодії» розповідається про неймовірні пригоди, карколомні випробування та круговерті подій у які потрапляє Василина. Ця звичайна дівчинка-підліток опиняється в дивовижному світі, де точиться запекла боротьба за право керувати часом. Захопливий сюжет тримає читача в напруженні аж до останніх рядків, змушуючи хвилюватися за улюблених героїв та здогадуватися над тим, хто ж, нарешті, стане Володарем Часу» [35].

А через рік світ побачило подарункове видання «Енеїди» Івана Котляревського, проілюстроване в бурлескно-травестійному стилі. Книга стала найкращою книгою львівського 22 Форуму видавців у 2015 році. Про це також згадано на сайті та подано інформацію про книгу: «Пропонуємо нове подарункове видання – найкращу книгу 22 Форуму видавців у Львові 2015 року. Поема І. Котляревського розповідає про епічну подорож звитяжного козацького гурту на чолі з Енеєм із Трої до Латинського краю. Видання

супроводжене новочасними культурологічними та історичними розвідками й коментарями. Розповідь, підтверджена дотепер маловідомими автентичними ілюстраціями, рясніє перлинами народнопоетичної творчості» [15].

У 2016 у видавництві започаткували випуск серії «Нова дитяча книга», яка поєднала найвідоміші твори сучасних європейських авторів. Це, наприклад, книга «Елла та друзі», автор якої – фінський письменник Тімо Парвела. Також до серії увійшли книги польських письменників «Беррі, гангстер і купа копотів» Малгожати Стрековської-Заремби і «Обережно!» Гжегожа Касдепке та інших. Усі книги серії представлені на офіційному сайті видавництва.

Того ж року розпочато випуск серії «Роздобудьки» дитячої британської письменниці Мері Нортон, яку проілюстрував Валерій Харченко. На сайті видавництва, у розділі «Чародії слова» читаємо, що «добрі та мудрі книги про роздобудьків, уперше перекладені українською мовою, подарують багато нових емоцій уважному читачеві – і зовсім маленькому, і більш дорослому. До того ж ці історії дозволять зануритися у неповторну атмосферу старої Англії часів королеви Вікторії, насолодитися динамічним сюжетом, чудовим сучасним перекладом і дотепними ілюстраціями Валерія Харченка» [13]. Окрім «Роздобудьків» також у світ вийшла серія «Моллі Мун», сучасної британської письменниці Джорджії Бінг. Цю серію книг переклала українською мовою і проілюструвала Марина Пузиренко. Знову звертаючись до сайту видавництва, знаходимо інформацію, що «в інтерв'ю газеті «DaillyMail» Джорджія Бінг говорить, що видання книг про Моллі – дуже важлива для неї справа, оскільки вона сподівається, що їх прочитають тисячі дітей у всьому світі і це зробить їх щасливішими» [12]. Важливо зауважити, що саме видавництво «Школа» дало змогу українським дітям знайомитися з творчістю Джорджії Бінг.

За 20 років на книговидавничому ринку України видавництво «Школа» підготувало і випустило понад 500 найменувань видань не лише українською, а й англійською та російською мовами. Також збудувало собі хорошу репутацію не лише в Україні, а й за її межами. Про це свідчить багаторічна

співпраця зі світовими письменниками, в числі яких, окрім раніше згаданих Гжегожа Касдепке, Малгожати Стрековської-Заремби та Тімо Паверли, також Агнешка Тишка, Аліс Пантермюллер, Барбара Кантіні, Тауутіккі Талонен та інші [6]. Інформацію про всіх авторів, які видаються у видавництві «Школа» можна знайти також на сайті. Також видавництво «Школа» підтримує співпрацю з іншими видавництвами. Поширює свою продукцію через інтернет-магазини, такі як Yakaboo, Book24, Bizlit, також книги видавництва «Школа» можна зустріти в інтернет-книгарні видавництва «Наш Формат». Окрім того «Школа» має торгівельних представників в усіх областях України (Див. Рис. 2.2).

2.2 Типологічна характеристика видавництва «Школа»

Для вичерпної характеристики видавництва дуже важливим елементом є саме типологія, адже вона дає змогу виокремити інформацію про тип аналізованого видавництва за різними ознаками.

Нагадаємо, що для типологічної класифікації видавництв характерні такі ознаки як :

- Форма власності видавництва;
- спосіб формування статутного фонду видавництва;
- форма об'єднання майна засновників видавництва;
- економічна природа господарювання видавництва;
- структурна підпорядкованість видавництва;
- читацьке коло видавництва;
- обсяг випущеної продукції видавництва;
- знаковий принцип творення видань видавництва;

Для укладання типологічної характеристики видавництва «Школа» у нас є достатньо інформації про його діяльність.

За формою власності видавництво «Школа» є колективним, оскільки нам відомо, що засновниками виступають брати Федієнко Андрій та Василь, окрім того вони особисто здійснюють контроль процесу підготовки і випуску видань. Також Василь Федієнко також автор більшості книг видавництва. Тобто видавництво було створене за попередньої домовленості двох братів.

Із цієї ознаки також випливає, що за способом формування статутного фонду воно є корпоративним, адже ми бачимо наявність саме двох засновників.

За формою об'єднання майна засновників видавництво «Школа» є товариством з обмеженою відповідальністю (ТОВ), тобто статутний фонд (який становить 120 000 гривень) розділений на рівні частини, які визначені статутними документами видавництва.

Оскільки видавництво тримає вектор на виготовлення і продаж своєї продукції, то можна зробити висновок, що за економічною природою господарювання воно є комерційним.

За структурною підпорядкованістю видавництво самостійне, оскільки зареєстроване як юридична особа, за адресою : місто Харків, вул. Ахсарова 13, кв 544. І повністю самостійно регулює діяльність на ринку.

За минулий рік видавництвом було підготовано і випущено у світ понад 100 книг, тож за обсягом випущеної продукції аналізоване видавництво – велике.

Як вже згадувалося у попередньому розділі, видавництво «Школа» спеціалізується не лише на випуску книг для дошкільнят та школярів як молодшого, так і старшого віку, а й на книгах для всіх. Тож, за тематичним репертуаром видань воно є універсальним, хоч великий сегмент товару займає дитяча література, наявні також видання різних галузей знань у розділі «Книги для всіх» (Див. Рис.2.3).

Рисунок 2.3.— Тематичний репертуар видавництва «Школа»

Оскільки серед продукції видавництва є книги для різного віку дітей та для дорослої аудиторії, то за читацьким колом «Школа» є видавництвом для широкого кола читачів.

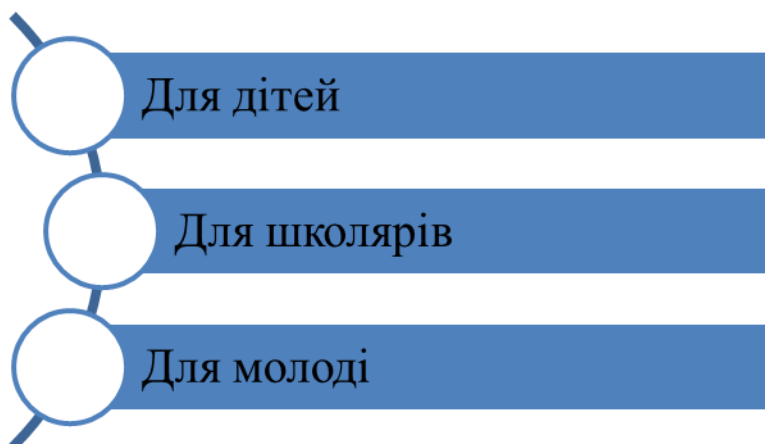

Рисунок 2.4 – Елементи читацького кола видавництва «Школа»

Говорячи про видання, не можна не згадати знаковий принцип їх творення, адже видавництво «Школа» зосереджує свою діяльність на випуску текстових видань. Тож за знаковим принципом творення видавництво «Школа» – текстове. Це можна без проблем відслідкувати на сайті видавництва, де представлена уся продукція, яка є у продажі (Див. рис. 2.5).

Рисунок 2.5 – Текстова продукція видавництва «Школа»

Тож, здійснивши типологічну характеристику видавництва «Школа», ми впевнилися в актуальності та вичерпності інформації, яка необхідна для характеристики видавництва. Саме можливість типологізації дозволяє видавцеві зорієнтуватися у спільних та відмінних рисах видавництв, які вже наявні на ринку країни. Також типологія стане корисною і засновникам, адже дає змогу визначитися, яке видавництво вигідніше заснувати.

2.3 Структура та основні напрямки діяльності видавництва «Школа»

Зауважимо, що організаційна структура видавництва є ключовим параметром його внутрішнього середовища. Структура видавничої діяльності – це «форма організації виробничого процесу створення та реалізації книжкової продукції, що включає в себе склад і розміри видавництв, поліграфічних і книготоргівельних підприємств, форми їх взаємозв'язків між собою, співвідношення їх за потужністю (пропускної спроможності) та чисельності працівників, а також географічний розподіл» [16]. Структура видавничої діяльності включає в себе суб'єкти, об'єкти, засоби і методи, що використовуються, а також результат діяльності.

Суб'єкти: автори, видавництва, поліграфічні та книготоргівельні підприємства. Об'єкти: авторські оригінали, оригінал-макети і книги, як кінцеві продукти діяльності. Варто згадати також засоби, які використовуються під час видавничої діяльності для виготовлення продукції, зазвичай це основні та оборотні кошти. А також методи – це використання бізнес-планування, фінансового менеджменту та технологічного маркетингу. Усе це використовується для створення книги, як ринкового продукту.

Так, «організаційна структура видавництва повинна відповідати характеру видавничого процесу і забезпечувати випуск книг високої якості» [16]. Враховуючи специфіку видавництва «Школа», зауважимо що видавництво функціонує за структурою сучасного видавництва змішаного типу. Так, на офіційному сайті у розділі «Про нас – колектив видавничого дому «Школа»» знаходимо дані про усіх працівників відділів, які функціонують. Отож,

директор – Василь Федієнко, комерційний директор – Андрій Федієнко, фінансовий директор – Віталій Федієнко.

Редакторський відділ налічує 6 працівників: головний редактор – Наталія Косенко, редактори: Олександра Степаненко, Вікторія Немашкало, Тетяна Вакуленко, Галина Дерипаско, Світлана Смолякова.

Художні редактори: Наталія Переходенко та Євгенія Житник. Також в цей відділ входить спеціаліст з комп'ютерного макетування – Сергій Бирюков.

Дизайнерський відділ складається з дизайнерів, це Тетяна Осадчук, Яна Могилевська, Наталія Коханій та художника Валерія Харченко.

Відділ менеджерів включає 5 працівників-менеджерів, це Ксенія Сідельник, Дарина Сіренко, Анастасія Безручко, Ольга Федіянко, Ілля Федієнко, Володимир Косолапов. Також контент-менеджера – Дарину Гаврилову та SMM-спеціаліста – Анастасію Карпенко.

Також є відомості про системного адміністратора, програміста, юристконсультанта, бухгалтера та навіть завскладу. Так бачимо наявність у видавництві різних відділів. Контроль за якістю роботи всередині відділу здійснює керівник. Окрім цього варто згадати, що сам директор – Василь Федієнко особисто контролює усі етапи редакційно-видавничого процесу створення книги.

Загалом, на сайті подано мінімальну інформацію про працівників. Варто також зауважити, що усі дані подані адаптовано під читача дитячого віку. Прикріплені дитячі фото працівників. Наявні зменшено-пестливі форми імен, як от «Наталка», «Тетянка», «Вікуля», «Світланка», «Галинка» та інші [10]. Це ставить дітей-читачів та дорослих працівників на один рівень, спрощуючи сприйняття. Цікаве оформлення та подача також сприяють запам'ятовуванню та зберігають увагу відвідувача (Див. Рис. 2.6).

Рисунок 2.6 – Оформлення інформації про колектив видавництва «Школа»

Щодо напрямків діяльності, то на офіційній сторінці видавництва у Facebook зазначено, що «основними напрямками діяльності приватного підприємства «Видавничий дім «Школа» є книговидавнича діяльність та оптова торгівля книжками власного виробництва» [7]. Знову звертаючись до сайту видавництва, зазначимо, що окремо окреслено усі види видавничої продукції, яку виготовляє і розповсюджує видавництво. Зокрема це:

- «книги для дошкільнят (розвивальні книги на картоні, казки на картоні, навчальні посібники, робочі зошити та художня література)» [10].
- «книги для молодших школярів (література для творчості, навчальні посібники, енциклопедії, прописи, робочі зошити, художня література)» [10].
- книги для школярів середнього та старшого віку (навчальні посібники, довідники, книги для дозвілля, художня література)» [10].
- книги для всіх (словники, популярно-методична література, художня література, історична література, література для гостей України)» [10].

Видавництво «Школа» активно функціонує на ринку та впроваджує заходи для заохочення читачів. Зокрема це анонси новинок у соціальних мережах,

наприклад на офіційній сторінці в Instagram є чимало дописів-анонсів, також наявна інформація про акції та важливі події. Варто також зауважити, що на сторінці видавництва «Школа» в Instagram є понад 10 тисяч підписників, які активно слідкують за оновленнями (Див. Додаток Б). Окрім того сайт видавництва також містить відомості про майбутні новинки (Див. Рис. 2.7).

Рисунок 2.7 – Анонс новинки на сайті видавництва «Школа»

Про видання, яке скоро буде у продажі можна дізнатися все необхідне: автора, анотацію, вікову категорію читача та навіть розмір книги.

Як зазначалося у пункті 2.1, видавництво «Школа» залучає до співпраці українських та закордонних авторів. Успішна і плідна діяльність забезпечила видавництву хорошу репутацію серед читачів. Отож, провівши аналіз організаційної структури та напрямків діяльності видавництва, зауважимо, що видавничий дім «Школа» активно розвивається, випускаючи якісну літературу для різних вікових категорій.

РОЗДІЛ 3 КРИТЕРІЇ УСПІХУ ВИДАВНИЦТВА «ШКОЛА»

3.1 Типологічна характеристика видавничої продукції

Говорячи про успіх видавництва, не можна оминати увагою саме продукцію, яку воно випускає. Адже, саме видавнича продукція є кінцевим результатом діяльності будь-якого видавництва і також є своєрідним «індикатором» якості цієї самої діяльності. Кожне видавництво має свої особливі вподобання в плані естетики, оформлення та роботи над виданням на різних етапах видавничо-редакційного процесу. І це, безпосередньо, прослідковується у готових виданнях.

У «ДСТУ 3017:2015 Видання. Основні види. Терміни та визначення понять» ґрунтовно викладена чинна типологія видавничої продукції. Згідно з ДСТУ 3017:2015 виділяють такі критерії типологічного поділу видавничої продукції, як «знакова природа інформації, спосіб виготовлення, періодичність, матеріальна конструкція, склад основного тексту, мовна ознака, читацька адреса, структура та цільове призначення» [8]. Саме ці ознаки взяті нами за основу для типологічної характеристики видавничої продукції видавництва «Школа».

Так за читацькою адресою видавництво займається випуском книг для дітей та широкого кола читачів (Див. Рис. 3.1).

Рисунок 3.1– Читацька адреса видань видавництва «Школа»

За способом виготовлення наявні лише друковані видання, створенням електронних «Школа» не займається. Як приклад друкованих видань пропонуємо такі книги:

- Федієнко В. Всезнатика. Х : Школа, 2021. 28 с.
- Федієнко В. Пізнаватика. Підручник для малят. Х : Школа, 2021. 20 с.
- Федієнко В. Буквар Читайлик. Х : Школа, 2021. 104 с.
- Щерба Н. Часовий ключ. Х : Школа, 2022, 352 с. (Див. Рис. 3.2).

Рисунок 3.2 – Видання за способом виготовлення

За періодичністю в асортименті видавництва є не періодичні та продовжувані (серіальні) видання. Зазвичай, продовжувані видання, які є серіальними, мають у назві порядковий номер книги. Приклад видань за періодичністю:

- Пантермюллер А. Черевичок кенгуру. Книга 10. Х. : Школа, 2021. 232 с.
- Палаш М. Ключик до Ельфа. Книга 1. Х. : Школа, 2019. 160 с.
- Палаш М. Ельфе, де ти? Книга 2. Х. : Школа, 2019. 160 с. (Див. рис. 3.3).

Рисунок 3.3 – Видання за періодичністю

За матеріальною конструкцією видавництво випускає книжкові видання, книжки-іграшки, альбомні та карткові видання. Як приклади ми обрали такі видання:

- Федієнко В. Де сховалась цифра? Х. : Школа, 2018. 10 с.
- Федієнко В. Свійські тварини. Х. : Школа, 2018. 16 с.
- Федієнко В., Цушко С. Шнурівочка. Х. : Школа, 2022. 12 с.
- Дерпаско Г. Розумні наліпки (3+). Високий рівень. Х. : Школа, 2021. 24 с. (Див. рис. 3.4).

Рисунок 3.4 – Видання за матеріальною конструкцією

За складом основного тексту здебільшого є твори одного автора, тобто моновидання. Також у видавництві можна знайти збірники творів. Приклади таких видань у видавництві «Школа»:

- Грімм Я., Грімм В. Найкращі казки. перек. з нім. Вакуленко Т. Х. : Школа, 2022. 192 с.
- Біанкі В. Оповідання і казки про тварин. Х. : Школа, 2022. 160 с.
- Нестайко В. Одиниця з обманом. Х. : Школа, 2021. 320 с.(Див. рис. 3.5).

Рисунок 3.5 – Видання за складом основного тексту
 За мовною ознакою у видавництва випускаються як оригінальні (українською мовою), так і перекладні (іноземних авторів) видання. Наприклад:

- БінгДж. МолліМун зупиняє час. перек. з англ. Косенко Н., Коротяєва Є. Х. : Школа, 2016. 304 с.
- Андрусак І. Звірські вірші. Х. : Школа, 2022. 80 с.
- Ніколенко В. Шкодні вірші. Х. : Школа, 2021. 80 с.(Див. рис. 3.6).

Рисунок 3.6 – Видання за мовною ознакою

За структурою є однотомні і серійні продовжувані видання. Як приклад таких видань:

- Волков О. Сім підземних королів. Х. : Школа, 2020. 256 с.
- Волков О. Вогняний бог Марранів. Х. : Школа, 2020. 224 с.
- Волков О. Жовтий туман. Х. : Школа, 2021. 256 с. (Див. рис. 3.7).

Рисунок 3.7 – Видання за структурою (серійні, продовжувані)

За цільовим призначенням видавництво «Школа» випускає навчальні, довідкові та літературно-художні видання.

Як приклад навчальних видань ми обрали такі книги:

- Маркаллі Л. Ох, як спекотно! перек. з англ. Шипілова-Бойко О. Х. : Школа, 2021. 196 с.
- Федієнко В. Основи швидкого читання. Х. : Школа, 2019. 196 с.
- Федієнко В. Моя планета Земля. Х. : Школа, 2021. 80 с. (Див. рис. 3.8).

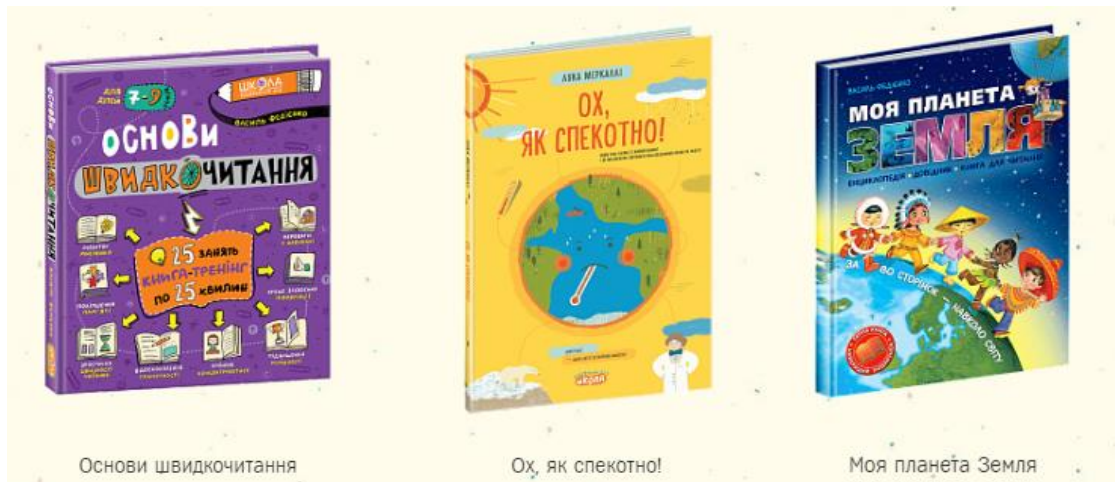

Рисунок 3.8 – Видання за цільовим призначенням
(навчальні)

Видавництво «Школа» займається випуском різноманітної книжкової продукції. Хоч спектр видань досить широкий, основну частину займають видання для дітей. Майже 20 років на книговидавничому ринку чітко сформували робочий напрям видавництва і зараз воно активно працює над випуском цікавих та оригінальних видань для дітей різного віку.

3.2 Огляд серійних видань видавництва «Школа»

Звертаючись до ДСТУ 3017:2015, нагадаємо, що «серією» називають «сукупність видань, об'єднаних спільністю задуму, тематики, цільовим призначенням або читацькою адресою, що мають спільну назву та однотипне оформлення»[8]. У видавництві чимало серій, класифікуємо їх за віковою ознакою читачів.

Серед книг для дошкільнят є такі серії як:

- «Чарівний світ», Василя Федієнко.

До цієї серії увійшли 6 книг:

- ❖ «Феєнька»,
- ❖ «Русалонька»,
- ❖ «Дракончик»,
- ❖ «Однорожок»,

- ❖ «Морський Однорожок»,
- ❖ «Відьмочка».

Ця серія книг-іграшок призначена для дітей віком від 2-х років.

Яскраве кольорове оформлення приверне та утримає дитячу увагу, а наявність у книзі додаткових рухомих елементів допоможе розвинути дрібну моторику.

- «Сторінки-цікавинки», Василя Федієнко.

Цю серію формують 10 книг:

- ❖ «Тварини в лісі»,
- ❖ «Тварини на фермі»,
- ❖ «Їду, плаваю, лечу»,
- ❖ «Веселі цифри»,
- ❖ «Пори року»,
- ❖ «Яскраві кольори»,
- ❖ «Зоопарк»,
- ❖ «Синє-синє море»,
- ❖ «Зранку до ночі»,
- ❖ «Маленькі помагайки».

Серія призначена для дітей, старших 1 року.

Це унікальні розвивальні видання, які містять рухомі елементи. Завдяки їм у дитини буде розвиватися дрібна моторика, навички мовлення, увага, пам'ять.

- «Книжка з подвійним секретом», Василя Федієнко і Сергія Цушко.

У цій серії всього 3 видання:

- ❖ «У лісі»,
- ❖ «Джунглі»,
- ❖ «Транспорт».

Серія призначена для дітей, старших 2 років.

Барвисті ілюстрації та рухомі елементи зацікавлять будь-якого малюка та сприятимуть його розвитку.

- «Тваринки-половинки», Василя Федієнко.

Цю серію складають 4 видання:

- ❖ «Тваринки-половинки. Ферма»,
- ❖ «Тваринки-половинки. У лісі»,
- ❖ «Тваринки-половинки. Африка»,
- ❖ «Тваринки-половинки. Екзотичні країни».

Серія призначена для дітей, старших 2 років.

Цікавий формат видання дозволяє скласти понад 220 комбінацій тварин. Так малюк зможе познайомитися реальними тваринами, а й розвивати уяву, придумуючи власних фантастичних звірів.

- «Книжка-схованка», Василя Федієнко.

У цю серію входять 4 видання:

- ❖ «Хто сховався в лісі?»,
- ❖ «Що у кого на обід?»,
- ❖ «Яка сховалась цифра?»,
- ❖ «Хто сховався у дворі?».

Серія призначена для дітей, старших 2 років.

Книжки цієї серії вмістили цікаві загадки, відгадки до яких заховані на рухомих елементах. Вони сприяють розвитку образного мислення, логіки та уваги.

- «Книжка із загадкою», Василя Федієнко.

У цю серію увійшли всього 2 видання:

- ❖ «Свійські тварини» ,
- ❖ «Лісові тварини».

Серія призначена для дітей, старших 2 років.

Незвичайна композиція з трьох сторінок на розвороті допомагає розвитку уваги малюка.

- «Найкращі вірші для дітей», Івана Андрусяка, Сашка Дерманського, Вікторії Ніколенко.

Серія призначена для дітей, старших 3 років.

Цю серію сформували 7 видань:

- ❖ «Звірські вірші»,
- ❖ «Кудлаті вірші»,
- ❖ «Шкодні вірші»,
- ❖ «Улюблені вірші»,
- ❖ «Прикольні вірші»,
- ❖ «Кумедні вірші»,
- ❖ «Веселі вірші».

Цікаві збірки поезій містять також барвисті ілюстрації, аби юні читачі могли розглядати їх під час читання віршів дорослими.

- «Кращі українські казки».

До цієї серії увійшло 9 видань:

- ❖ «Івасик-Телесик»,
- ❖ «Солом'яний бичок»,
- ❖ «Пан Коцький»,
- ❖ «Рукавичка»,
- ❖ «Коза-дереза»,
- ❖ «Кирило Кожум'яка»,
- ❖ «Колосок»,
- ❖ «Котик і півник»,
- ❖ «Вовк і коза».

Серія призначена для дітей, старших 3 років.

Видання серії знайомлять дітей з найкращими культурними надбаннями українського народу – казками. А хвиляста форма видань підвищує тактильність і допомагає стимулювати загальний розвиток дітей.

- «Малятко-розумнятко», Наталі Забіли, Василя Федієнко, Єлизавети Коротяєвої, Сергія Цушко, Варвари Гринько, Людмили Савчук.

До цієї серії увійшли такі видання:

- ❖ «Весела абетка»,
- ❖ «Абетка у загадках»,
- ❖ «Правила ввічливості»,
- ❖ «Забавлянки»,
- ❖ «Колисанки»,
- ❖ «Форма та розмір»,
- ❖ «Лісові тварини»,
- ❖ «Тварини на подвір'ї».

Ця серія об'єднала, на перший погляд різні книги, проте, вони усі розкривають ті теми, які необхідні для гармонійного розвитку дитини. А хвиляста форма видань підвищує тактильність книги.

- «Я пізнаю світ», Галини Дерипаско.

У серію увійшли 2 видання:

- ❖ «Твоє дивовижне тіло»,
- ❖ «Сезонні зміни у лісі».

Серія призначена для дітей, старших 4 років.

Книги серії – своєрідні енциклопедії, які допоможуть малечі краще зрозуміти оточуючий світ.

- «Розумні наліпки», Галини Дерипаско.

До серії увійшли 4 видання:

- ❖ «Розумні наліпки (3+). Базовий рівень»,
- ❖ «Розумні наліпки (3+). Високий рівень»,
- ❖ «Розумні наліпки (4+). Базовий рівень»,
- ❖ «Розумні наліпки (4+). Високий рівень».

У цих альбомних виданнях зібрані цікаві завдання у комплекті з кольоровими наліпками. Видання цієї серії сприятимуть розвитку логіки, лічби, дрібної моторики, уваги та загальних знань про навколишній світ.

- «Прикольні наліпки», Василя Федієнко.

До цієї серії увійшли 6 видань:

- ❖ «Прикольні наліпки. Ферма»,
- ❖ «Прикольні наліпки. У лісі»,
- ❖ «Прикольні наліпки. У морі»,
- ❖ «Прикольні наліпки. Транспорт»,
- ❖ «Прикольні наліпки Африка»,
- ❖ «Прикольні наліпки. Динозаври».

Серія призначена для дітей, старших 4 років.

У кожному виданні міститься 50 наліпок, а також спеціальні сторінки для їх розміщення. Серія розроблена для розвитку логічного мислення, зорової пам'яті та уяви дитини.

- «Казкова класика», серія об'єднала казки таких авторів, як Ганс-Крістіан Андерсен, брати Грімм, Шарль Перо.

До цієї серії увійшли 3 видання:

- ❖ «Улюблені казки»,
- ❖ «Найкращі казки»,
- ❖ «Велика книга казок».

Видання призначені для дітей, старших 6 років.

Подарункове оформлення та яскраві ілюстрації по-новому презентують знайомі усім казки.

- «Мамина школа», Василя Федієнко.

До цієї серії увійшли 7 видань:

- ❖ «Я навчаюся писати»,
- ❖ «Математика»,
- ❖ «Моя планета Земля»,
- ❖ «Англійська для дошкільнят»,
- ❖ «Логіка, пам'ять та увага»,
- ❖ «Твоя перша книга для читання»,
- ❖ «Буквар «Читайлик»».

Видання серії призначені для дітей, старших 4 років, містять усю необхідну інформацію для розвитку базових навичок. І є перевиданням серії «Подарунок маленькому генію».

- «Подарунок маленькому генію», Василя Федієнка, Тетяни Жарової.

До серії увійшли 9 видань:

- ❖ «Домашня логопедія»,
- ❖ «Буквар для дошкільнят : «Читайлик»»,
- ❖ «Моя планета Земля»,
- ❖ «Логіка, пам'ять та увага»,
- ❖ «Математика»,
- ❖ «Книга для читання та розвитку зв'язного мовлення»,
- ❖ «Абетка від А до Я та числа від 0 до 10»,
- ❖ «Я навчаюся писати», «Англійська для дошкільнят».

Серія призначена для дітей від 7 років.

Видання розраховані на читачів, що вже мають певну базу, адже вміщують усі необхідні напрямки підготовки дітей до школи.

- «Малятко (4-6 років). Повний курс підготовки до школи», Василя Федієнко, Валентини Скоролиної та Юлії Волкової.

До серії увійшли такі 8 видань:

- ❖ «Цікава математика. Базовий рівень»,
- ❖ «Цікава математика. Високий рівень»,
- ❖ «Готуємо руку до письма. Базовий рівень»,
- ❖ «Готуємо руку до письма. Високий рівень»,
- ❖ «Мовленнєве спілкування. Базовий рівень»,
- ❖ «Мовленнєве спілкування. Високий рівень»,
- ❖ «Розвиток мислення. Базовий рівень»,
- ❖ «Розвиток мислення. Високий рівень».

Серія призначена для дітей віком від 4 до 6 років.

Видання цієї серії присвячені підготовці дитини до школи. Вони сприяють формуванню необхідних вмінь та навичок для здобування освіти, а градація посібників за рівнем складності допоможе обрати необхідний, відштовхуючись від можливостей дитини.

Книги для молодших школярів поділяються на такі серії:

- «Дитячий бестселер», серія об'єднала твори таких авторів, як Василь Сухомлинський, Андрій Усачов, Віталій Біанкі, Софія Прокоф'єва, Юхим Чеповецький, Ян Екгольм, Джоель Гарріс, Сельма Лагерлеф, Редьярд Кіплінг, Олександр Волков, Джеймс Меттью Баррі.

В серію увійшли 23 видання:

- ❖ «Всі добрі люди – одна сім'я»,
- ❖ «Розумна собачка Соня»,
- ❖ «Оповідання та казки про тварин»,

- ❖ «Маша і Ойка»,
- ❖ «Латочка та хмареня»,
- ❖ «Пригоди жовтої валізки»,
- ❖ «Веселі пригоди Мицика і Кицика»,
- ❖ «Людвигу Прехитрому – ура-ура-ура!»,
- ❖ «Пригоди шахового солдата Пешкіна»,
- ❖ «Казки дядечка Римуса або оповідки про пригоди Братика Кролика, Братика Лиса і всіх-всіх-всіх»,
- ❖ «Нові казки дядечка Римуса або Братик Кролик, Братик Лис і всі-всі-всі повертаються»,
- ❖ «Дивовижна подорож Нільса з дикими гусьми»,
- ❖ «Чому і як? Такі собі казочки»,
- ❖ «Чарівник Смарагдового міста»,
- ❖ «Урфін Джус і його дерев'яні солдати»,
- ❖ «Сім підземних королів»,
- ❖ «Вогняний бог Марранів»,
- ❖ «Жовтий туман»,
- ❖ «Таємниця покинутого замку»,
- ❖ «Неймовірні пригоди М'якуша, Нетака та Непосидька»,
- ❖ «Дивовижна подорож М'якуша, Нетака та Непосидька»,
- ❖ «Пітер Пен. Повна версія»,
- ❖ «Пригоди барона Мюнхгаузена».

Серія призначена для дітей, старших 6 років.

У ній об'єднані найвідоміші дитячі твори, які точно зацікавлять читачів.

- «Дитячий бестселер. Дивовижні пригоди у лісовій школі»,
Всеволода Нестайка.

Цю серію сформували 4 видання:

- ❖ «Сонце серед ночі. Пригоди в Павутинії»,

- ❖ «Секрет Васі Кицина. Енелолик, Уфа і Жахоб'як»,
- ❖ «Загадковий Яшка. Сонячний зайчик і Сонячний вовк»,
- ❖ «Таємничий агент Порча і козак Морозенко. Таємниці лісею Кондор».

Серія призначена для дітей, старших 6 років.

Цікаві пригоди головних героїв Всеволода Нестайка допоможуть дітям морально підготуватися до школи, поринувши у світ «лісової школи». Колоритні персонажі, яскраві ілюстрації, легкий стиль викладу, усе це гармонійно поєдналося у цій серії видань.

- «Мортіна», Барбари Кантіні.

До цієї серії увійшли такі видання як:

- ❖ «Мортіна. Історія від якої можна вмерти зо сміху»,
- ❖ «Мортіна та вередливий кузен»,
- ❖ «Мортіна та примарний друг»,
- ❖ «Мортіна і таємниче озеро».

Серія призначена для дітей, старших 7 років.

Твори про пригоди дівчинки-зомбі перекладені вже 30 мовами, а завдяки видавництву «Школа» з Мортіною зможуть познайомитися і українські читачі.

- «Вівсяна банда», Сузи Кальоб.

У серію увійшли 7 видань:

- ❖ «Вітер у гривці»,
- ❖ «У хвіст і в гриву»,
- ❖ «Нюх не підведе!»,
- ❖ «Невже це любов?»»,
- ❖ «Пірати зі стайні», «Гоп-гоп ура!»»,
- ❖ «Знайти Тоні».

Серія призначена для дітей, старших 7 років.

Книги містять цікаві історії для юних любителів коней.

- «Нова дитяча книга», Гжегожа Касдепке, Малгожати Стрековської-Заремби та Аніти Гловінської.

Серію сформували такі видання:

- ❖ «Філіпек і весела сімейка»,
- ❖ «Філіпек і шкільні витівки»,
- ❖ «Філіпек і шкільні канікули»,
- ❖ «Філіпек і дівчатка»,
- ❖ «Філіпек і компанія»,
- ❖ «Обережно!»,
- ❖ «Касперіада. Надзвичайні пригоди звичайної родини»,
- ❖ «Знайомтесь: детектив Нишпорка»,
- ❖ «Нові клопоти детектива Нишпорки»,
- ❖ «Зачіпки детектива Нишпорки. Канікули детектива Нишпорки»,
- ❖ «Для чого потрібні котлети?»,
- ❖ «Дірка в газеті».

Серія призначена для дітей, старших 6 років.

У ній об'єднані найкращі твори польських письменників. Книги захоплять цікавими пригодами та яскравими ілюстраціями.

Для школярів середнього та старшого віку видавництва «Школа» також випускає серійні видання, наприклад:

- «Кудлаті історії», Марціна Палаша.

Серію сформували 3 видання:

- ❖ «Ключ до Ельфа»,
- ❖ «Ельфе, де ти?»,
- ❖ «Ельф Всемогутній».

Серія призначена для дітей, старших 8 років.

Захоплююча історія про песика з притулку, який потрапив до сім'ї. Тепер він змінив не лише своє життя, а й життя свого нового власника.

- «Пригоди Роздобудьків», Мері Нортон.

Серію сформували 5 видань:

- ❖ «Роздобудьки»,
- ❖ «Роздобудьки в полі»,
- ❖ «Роздобудьки на річці»,
- ❖ «Роздобудьки в повітрі»,
- ❖ «Роздобудьки в гніві».

Серія призначена для дітей, старших 9 років

Книги про Роздобудьків стали відомими у багатьох країнах. А видавництво «Школа» першим випустило усю серію в українському перекладі, тим самим дозволило українським читачам знайомитися із творчістю англійської письменниці Мері Нортон.

- «Лотта та її катастрофи», Аліс Пантермюллер.

До серії увійшли 10 видань:

- ❖ «Скрізь повно кроликів»,
- ❖ «Наскільки все куме-е-дно»,
- ❖ «Заклинателька змій»,
- ❖ «Фокус-покус і кіно»,
- ❖ «Тварини, рятуйтесь!»,
- ❖ «Останній цьомчик лося»,
- ❖ «Сирна лихоманка»
- ❖ «Без лами немає драми»,
- ❖ «Цирк на дроті»,
- ❖ «Черевичок кенгуру».

Серія призначена для дітей, старших 9 років.

Книги німецької письменниці про пригоди 10-річної дівчинки Лотти уже видаються у більше як 20 країнах і користуються популярністю серед читачів. Видавництво «Школа» першим презентувало переклад серії українською мовою. Яскрава обкладинка приваблює погляд та зацікавлює до подальшого ознайомлення із книгою.

- «Шкарпеткожери», Павла Шрута.

До серії увійшли 3 видання:

- ❖ «Шкарпеткожери»,
- ❖ «Шкарпеткожери повертаються»,
- ❖ «Шкарпеткожери завжди поряд».

Серія призначена для дітей, старших 9 років.

Хоч на батьківщині автора, у Чехії, трилогія про Шкарпеткожерів побачила світ у 2005 році, в Україні вийшла лише у 2017 році. Справжня детективна історія про зникнення шкарпеток точно зацікавить читачів.

Серед серій книг для школярів середнього і старшого віку, як приклад ми обрали такі:

- «Цілком таємно», Євгенії Житник.

Цю серію сформували 5 видань:

- ❖ «Дівчинка на всі 100%»,
- ❖ «Дівоче дозвілля на всі 100%»,
- ❖ «Книга таємних знань»,
- ❖ «Обережно: Хлопці!»,
- ❖ «Психологія для дівчат».

Серія призначена для дітей, старших 10 років.

Книги прекрасно підійдуть для дитячого дозвілля, окрім того вони містять відповіді на питання, які часто турбують підлітків.

- «Часодії», Наталії Щерби.

Серія включає 6 видань:

- ❖ «Часовий ключ»,
- ❖ «Часове серце»,
- ❖ «Часова вежа»,
- ❖ «Часове ім'я»,
- ❖ «Часограма»,
- ❖ «Часова битва».

Серія призначена для дітей, старших 10 років.

Неймовірні пригоди дівчинки Василянки у часовому світі. Колізії боротьби за владу захоплять читачів, а сюжет здивує непередбачуваними подіями. Саме так виглядає сучасна підліткова фантастика.

- «Алея – дівчина води», Тані Штевнер.

Серію сформували 3 видання:

- ❖ «Поклик глибин»,
- ❖ «Барви моря»,
- ❖ «Таємниці океанів»

Серія призначена для дітей, старших 12 років.

Головна героїня все життя боялася води, уникала її. Але вихор подій переверне все з ніг на голову. Виявилося, що Алея – людина моря і тепер на неї чекає чимало таємниць, які необхідно розгадати та знайти таких самих як вона, людей моря.

- «Таймлесс», Керстін Гір.

До серії увійшли 3 видання:

- ❖ «Рубінова книга»,
- ❖ «Сапфірова книга»,

❖ «Смарагдова книга».

Серія призначена для дітей, старших 12 років.

Подорожі в часі без спеціальних пристроїв, чи можливо? Так. Таємничі загадки та неочікувані їх вирішення. Усе це чекає на читачів цієї фентезійної серії книг для підлітків.

- «Ліззі Карбон», Маріо Феслера.

До серії увійшли 2 видання:

- ❖ «Ліззі Карбон та клуб невдах»,
- ❖ «Лізі Карбон та любовні чудасії».

Серія призначена для дітей, старших 13 років.

Книги цієї серії розповідають читачам історію Елізабет Карбон, яка має свої підліткові проблеми. Саме про них Ліззі пише у своєму щоденнику, який і став основою книги. Книги цієї серії підіймають важливі теми, такі як дружба, шкільний булінг, підліткові переживання.

- «Сучасна європейська підліткова книга», Барбари Космовської, та Анни Лочиної.

Серію сформували 11 видань:

- ❖ «Буба»,
- ❖ «Буба: мертвий сезон»,
- ❖ «Осінні канікули»,
- ❖ «Дзвінки до друга»,
- ❖ «Самотні.ком»,
- ❖ «Фактор кохання»,
- ❖ «Украдений цвіт»,
- ❖ «Право на дорослість»,
- ❖ «Кохання під зіркою Сіріуса»,
- ❖ «Клас пані Чайки»,

❖ «Позолочена рибка».

Серія призначена для дітей, старших 13 років.

Романи польських письменниць, які увійшли до серії об'єднані розповідями про пригоди підлітків. Проблеми з друзями, сім'єю, перше кохання. Такі знайомі усім підліткам проблеми та життєві перипетії. У книгах ці теми підіймаються ненав'язливо, даючи читачам матеріал для роздумів.

- «Зільбер», Керстін Гір.

Серію сформували 3 видання:

- ❖ «Зільбер. Перша книга сновидінь»,
- ❖ «Зільбер. Друга книга сновидінь»,
- ❖ «Зільбер. Третя книга сновидінь».

Серія призначена для дітей, старших 14 років.

Звичайний переїзд до Лондона обернувся для Лів Зільбер надзвичайно дивовижними пригодами. Таємниці снів чекають на читачів.

- «Сімнадцять», Роуз Слоу.

До серії увійшли 4 видання:

- ❖ «Перша книга спогадів»,
- ❖ «Друга книга спогадів»,
- ❖ «Третя книга спогадів»,
- ❖ «Четверта книга спогадів».

Серія призначена для дітей, старших 14 років.

Втрата матері, щомісячні переїзди. Безліч таємниць минулого, які потребують розгадки. На додачу ще й дивний дар – вміння проникати у підсвідомість та спогади інших людей. Книги цієї серії підіймають такі важливі теми, як дружба, довіра, стосунки з батьками та іншими людьми в суспільстві.

Серед книг для широкого кола читачів наявна лише одна серія:

- «Бібліотека пригод. Золота серія».

У серії об'єднали твори таких авторів, як: Іван Котляревський, Микола Гоголь, Тарас Шевченко, Олександр Грін, Вальтер Скотт, Даніель Дефо, Джек Лондон, Джон Макспедден, Жуль Верн, Леонід Соловйов, Луї Буссенар, Робер Стівенсон, Чарльз Вільсон, Марк Твен, Артур Конан Дойль.

До серії увійшли 10 видань:

- ❖ «Діти капітана Гранта»,
- ❖ «П'ятнадцятирічний капітан. Капітан Зірвіголова»,
- ❖ «Пурпурові вітрила. Та що біжить по хвилях. Маленький принц»,
- ❖ «Острів скарбів. Робінзон Крузо»,
- ❖ «Робін Гуд. Айвенго»,
- ❖ «Тарас Бульба. Вій. Вечори на хуторі поблизу Диканьки»,
- ❖ «Біле ікло. Поклик предків. Жага до Життя. Смок та малюк»,
- ❖ «Повість про Ходжу Насреддіна»,
- ❖ «Записки Шерлока Холмса»,
- ❖ «Пригоди Тома Сойера. Пригоди Гекльберрі Фіна».

Найвідоміші твори зарубіжних та українських письменників, які стали класикою у багатьох країнах. Саме вони увійшли до книг серії, які призначені для широкого кола читачів.

Тож, як результат, констатуємо, що чи не усі книги видавництва «Школа» є серійними. Кожна серія унікальна як за оформленням, так і за внутрішнім наповненням. Так, книги для дошкільнят містять 16 серій, для молодших школярів – 9 серій, для школярів середнього та старшого віку – 8 серій і для широкого кола читачів – 1 серію. Бачимо, що найбільше серій серед книг для дошкільнят, приблизно однакова кількість серій серед книг для молодших школярів, та школярів середнього і старшого віку, найменше серій є для широкого кола читачів.

Це ще раз підкреслює основну специфікацію видавництва – випуск дитячої літератури.

3.3 Рекомендації щодо засобів покращення іміджу видавництва «Школа» та організації промоцій

Видавництво «Школа» на книжковому ринку України вже 20 років. За цей час воно успішно зайняло, та досі утримує провідні позиції. Але з часом на ринку з'явилася ще низка видавництв, які цілком здатні створити конкуренцію. Тож важливими є рекламні та піар заходи, які здатні утримувати репутацію на високому рівні, налагоджувати контакт із суспільством та переконувати певні цільові групи зробити свій вибір саме на користь продукції видавництва «Школа».

Загалом, поширеними є такі способи реклами як, друкована, теле- і радіо-реклама, реклама у пресі, зовнішня реклама. Окрім реклами користуються популярністю також PR-заходи, адже реклама, зазвичай, дає хоч і миттєвий, та короткотривалий результат, а зв'язки із громадськістю поступово формують і закріплюють позитивну громадську думку про компанію, в нашому випадку, про видавництво.

Тож, піз час розробки рекламної стратегії, до неї варто також включити і напрямки піару. Так, рекламна стратегія в галузі книготорговельного підприємства – це певна система, яка має в собі скоординовані заходи, що будуть проводитися видавництвом для досягнення поставлених цілей, а PR-стратегія описує саме шляхи досягнення цих цілей.

Так, бачимо, що якісне планування – запорука формування позитивного іміджу видавництва.

«Школа» активно проводить рекламні та піар заходи, адже щорічно бере участь у львівському Форумі Видавців.

«Форум Видавців», як і різноманітні книжкові виставки, допомагає не лише ознайомити покупців із продукцією та досягненнями видавництва, а й знайти спонсорів, налагодити контакти як з пресою, так і з авторами.

В рамках цього форуму «Школа» також організовує автограф-сесії та зустрічі з авторами, наприклад, у 2017 році була проведена зустріч та автограф-сесія із польським письменником, який видається у «Школі», Гжегожем Касдепке та українською письменницею, Наталією Щербою.

У 2018 році, також в рамках форуму, була проведена автограф- та фотосесія із письменницею Наталією Щербою, також відбулася зустріч із читачами. Інформація про ці події була анонсована у мережі Facebook, на сторінці видавництва (Див. рис. 3.9).

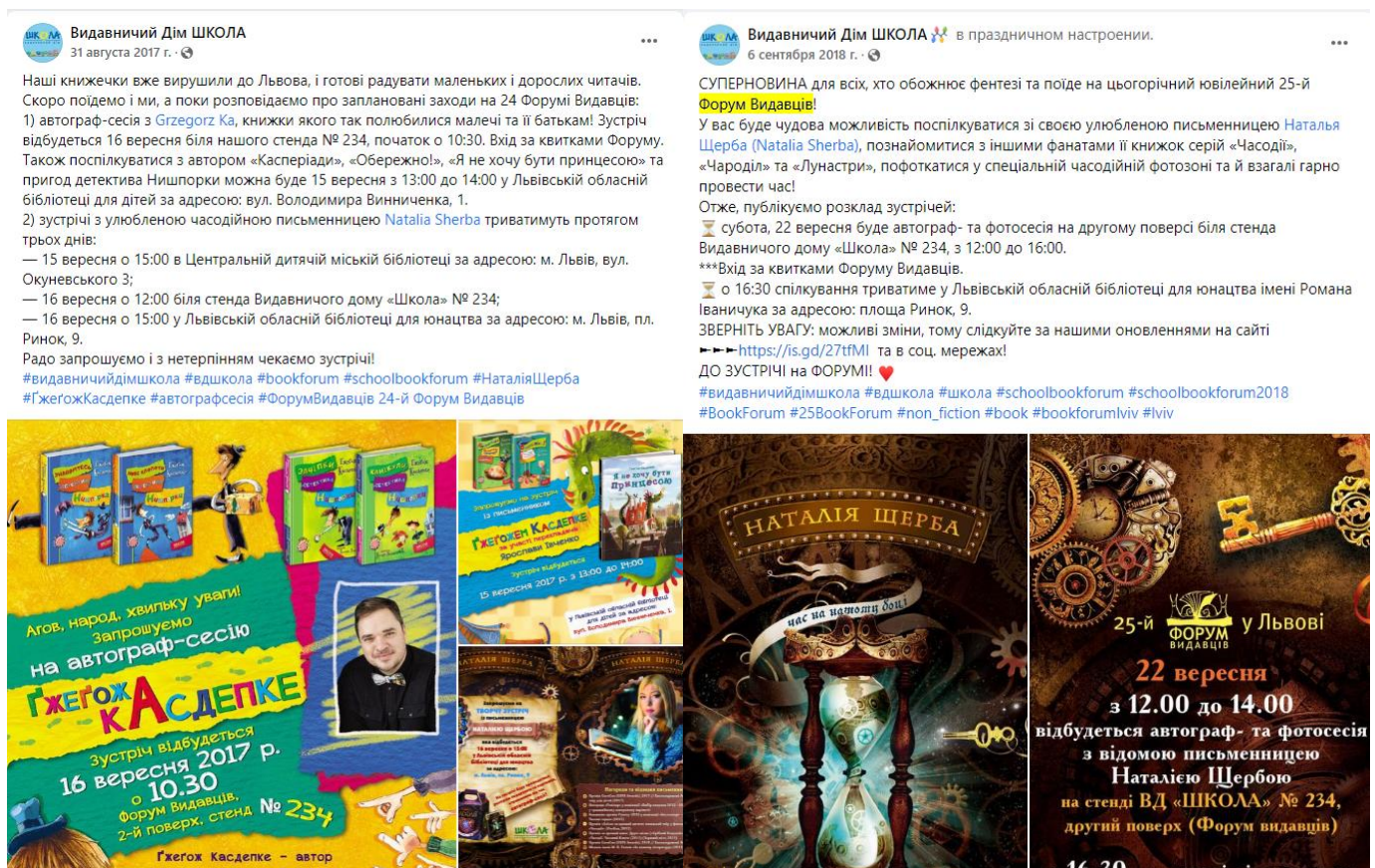

Рисунок 3.9 – пости у Facebook про зустрічі з письменниками у рамках

Форуму Видавців

Окрім того, видавництво «Школа» організовує зустрічі із авторами своїх книг поза Форумом.

Так, 26 червня 2021 року відбулася у місті Харкові зустріч із Сашком Дерманським та Вікторією Ніколенко, також проведена була презентація їх нових книг «Прикольні вірші» та «Шкодні вірші», що увійшли до однієї серії видавництва.

Також 16 липня 2021 року, в Харкові провели зустріч із письменником Сашком Дерманським.

А 26 грудня 2021 року в Харкові відбулася презентація книжок Наталії Довгопол.

Про ці події інформація була розміщена в Instagram, на сторінці видавництва (Див. рис. 3.10).

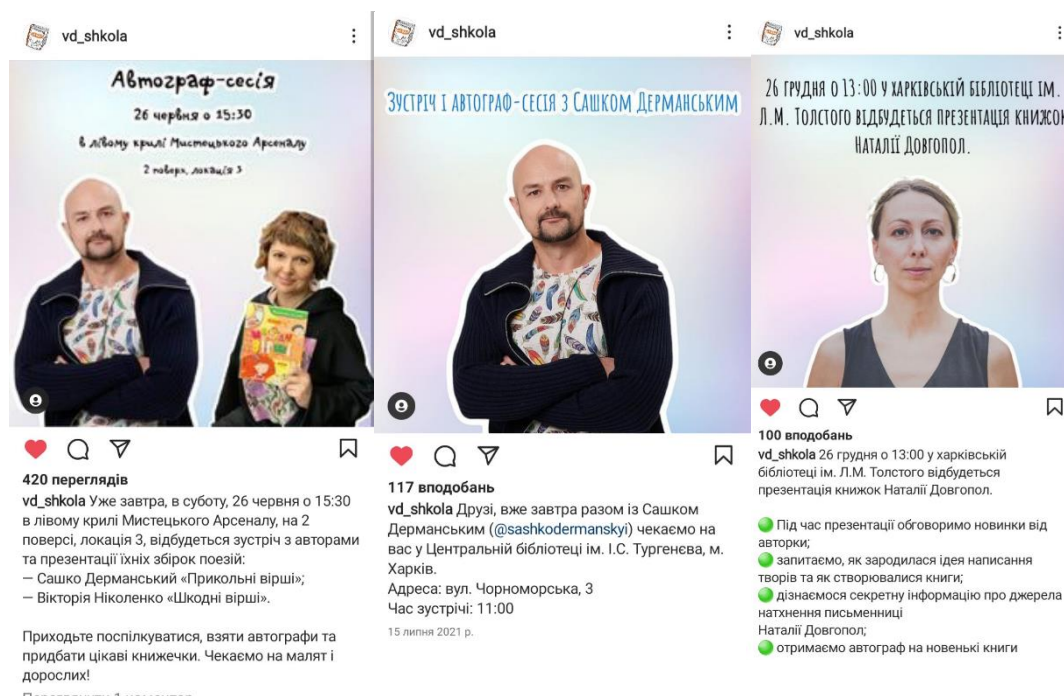

Рисунок 3.10 – пости у Instagram про зустрічі з письменниками та презентацію книги

В instagram видавництво «Школа» також проводить розіграші своєї продукції, інформує про наявні знижки, це також підтримує інтерес читачів.

Проаналізувавши промоційну діяльність, ми зауважили, що вона є досить одноманітною, прогнозованою: участь у Форумі, зустрічі з авторами, розіграші книг та знижки. Тож, ми пропонуємо такі варіанти рекламних заходів для просування своєї продукції:

- інтерв'ю з авторами чи директорами видавництва у друкованих чи електронних ЗМІ;
- огляди книг у ЗМІ чи у телеефірі;
- огляди книг на власному каналі у YouTube чи у Instagram;
- авторські тури містами;
- створення буктрейлерів до книг, поширення їх у соціальних мережах.

Це дозволить охопити більші групи потенційних покупців, зацікавити їх, а також презентувати видавництво як сучасне та розвинуте.

ВИСНОВКИ

Видавнича діяльність є досить різноманітною. На сучасному книговидавничому ринку функціонує понад 400 видавництв, усі вони унікальні та цікаві як об'єкти досліджень. Для дипломної роботи об'єктом дослідження було обрано харківське видавництво «Школа». Увійшовши на книжковий ринок у 2002 році, видавництво до сьогодні утримує одні з провідних позицій, бере активну участь у книжкових форумах та виставках. А продукція видавництва продається у всіх містах України, окрім того «Школа» співпрацює з інтернет-платформами продажу книг, що допомагає охопити більшу кількість споживачів, зважаючи на останні події у світі. Адже при пандемії купувати книги безпосередньо у магазинах було не зовсім безпечно, а наявність продукції на сторінках інтернет-крамниць допомогло видавництву пережити період карантину. Дослідження діяльності цього видавництва є унікальним, тому що запропонована тема досі не ставала основою для дипломної роботи. Такий аналіз проводився вперше в Україні.

Роботу сформували 3 розділи:

Перший розділ ми присвятили дослідженню законодавства як основи діяльності видавничої справи України, описали видавництва періоду незалежності (від 1991 року до 2013), згадали також найвідоміші книги цих видавництв, адже саме продукція, і те, як її сприйняло суспільство є важливим показником якості діяльності будь-якого видавництва, на основі цього опису була укладена типологічна характеристика. Для неї було обрано видавництва, які з'явилися серед перших у незалежній Україні: «Фоліо» (1991 рік заснування), «Кальварія» (1991 рік заснування), «А-ба-ба-га-ла-ма-га» (1992 рік заснування) та «Букрек» (1992 рік заснування). Це допомогло скласти комплексне уявлення саме про становлення книговидавничої справи вже у незалежній Україні.

Другий розділ ми сформували, зібравши відомості про історію створення досліджуваного видавництва, його структуру. Також описали штат, напрямки

діяльності та уклали типологічну характеристику видавництва. Як результат цього розділу – бачимо, що «Школа» дотримується більше вектора дитячої тематики. Чого вартий один лише сайт видавництва. Як згадувалося у роботі, гармонійні кольори та ілюстрації формують якісний зовнішній вигляд, а дрібні деталі, такі як рухомі анімації додають особливої атмосфери. Стиль тексту сайту також орієнтований на дитячу аудиторію, та попри це там вміщена важлива інформація, яка є необхідною при знайомстві із видавництвом.

Для написання третього розділу було досліджено видавничу продукцію видавництва «Школа». Уклали її типологічну характеристику, сформували аналіз серій, які наявні у видавництві, та схарактеризували їх за віковою ознакою. Таким чином, було визначено, що найбільше серійних видань серед книг для дошкільнят, їх є 16. Для молодших школярів у асортименті видань є 19 серій, для вікової категорії школярів середнього та старшого віку – 8 серій і для читачів широкого кола 1 серія. Так, бачимо, своїй діяльності видавництво «Школа» ставить пріоритетом високу якість власних видань, саме для того, аби задовольнити потребу своєї аудиторії у якісній продукції.

Також у цьому розділі було надано рекомендації для покращення іміджу видавництва, та заходів книжкових промоцій. Вони допоможуть підвищити зацікавленість суспільства продукцією саме цього видавництва, а також покращити та утримати високий рівень, який зазвичай формується громадською думкою. Описані у розділі заходи стануть хорошим засобом привернення не лише потенційних покупців, а й нових цікавих авторів. Адже видавництво «Школа» цінує і розвиває співпрацю з сучасними авторами, не лише на Батьківщині, а й за її межами, це ще раз підкреслює прагнення збагатити ринок якісною та цікавою літературою, зробити свій вклад у розвиток та становлення громадянського суспільства України.

Підсумовуючи усе написане, зауважимо, що завдяки проведеному дослідженню відкриваються перспективи для вивчення діяльності як українських, так і зарубіжних видавництв. Окрім того, інформація, яка

викладена у проведеному нами дослідженні діяльності видавництва «Школа» може бути також підґрунтям для нових наукових досліджень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Афонін О., Петрова Н. Рекомендації з удосконалення українського книговидання. *Вісник Книжкової палати*. 2011. Вип. 1. С.3-5.
2. Буряк С. Книговидавнича діяльність в Україні за підсумками 2018 року. *Вісник Книжкової палати*. 2019. № 3. С. 9-17. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vkp_2019_3_3 (Дата звернення: 14.01. 2022).
3. Буряк С. Книговидавнича діяльність в Україні за підсумками 2019 року. *Вісник Книжкової палати*. 2020. № 5. С. 12-20.
4. Видавнича справа в Україні в 20-ті роки ХХ століття : монографія / В. К. Кізюн. Кропивницький : ФОП Александрова М.В., 2017. 184 с.
5. Видавнича справа в Україні. 1991–1996: Бібліогр. покажч. К., 1996.
6. Видавничий дім «Школа» URL: <https://schoolbook.com.ua>
7. Видавничий дім «Школа». Офіційна сторінка Facebook. URL: <https://www.facebook.com/vidavnichiidimshkola/> (Дата звернення: 05.03. 2022).
8. Видання. Основні види. Терміни та визначення: ДСТУ 3017-2015. К. : Держстандарт України, 2015. 45 с.
9. Грет Г. П. Видавнича справа на сторінках часопису «Вісник книжкової палати» Київ : Київський політехнічний інститут. С. 147-156.
10. Давайте знайомитись. Про нас.
URL: <https://schoolbook.com.ua/about/> (Дата звернення: 10.03.2022).
11. Давайте знайомитись. Василь Федієнко. URL: <https://schoolbook.com.ua/about/authors/8/> (Дата звернення: 10.03.2022).
12. Давайте знайомитись. Джорджія Бінг. URL: <https://schoolbook.com.ua/about/authors/167/> (Дата звернення: 10.03.2022).
13. Давайте знайомитись. Мері Нортон. URL: <https://schoolbook.com.ua/about/authors/171/> (Дата звернення: 10.03.2022).

14. Друк України (2019): стат. зб. / уклад. С. Буряк. Київ : Книжкова палата України, 2020. 104 с.
15. Енеїда. Унікальне. Колекційне видання преміум-класу. URL:
<https://schoolbook.com.ua/books/eneida/> (Дата звернення: 11.03.2022).
16. Жарков В. М., Кузнецов Б. А., Чистова І. Н. Економіка і організація видавничої справи: короткий курс, 2002. URL:
<http://epi.cc.ua/ekonomika-organizatsiya-izdatelskogo-dela.html> (Дата звернення: 12.02. 2022).
17. Закон України «Про авторське право і суміжні права». URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text> (Дата звернення 21.01. 2022).
18. Закон України «Про державну підтримку книговидавничої справи в Україні». URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/601-15#Text> (Дата звернення: 22.01. 2022).
19. Закон України «Про обов'язковий примірник документів». URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/595-14#Text> (Дата звернення: 20.01. 2022).
20. Закон України «Про видавничу справу». URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/318/97-вр#Text> (Дата звернення: 21.01. 2022).
21. Закон України «Про державну таємницю». URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3855-12#Text> (Дата звернення: 20.01. 2022).
22. Закон України «Про інформацію». URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text> (Дата звернення: 20.01. 2022).
23. Закон України «Про підприємництво». URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/698-12#Text> (Дата звернення: 22.01. 2022).

24. Закон України «Про підприємства в Україні». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/887-12#Text> (Дата звернення: 22.01.2022).
25. Зелінська Н. Теорія та історія видавничої справи – нова спеціальність у новій галузі науки. *Книга і преса в контексті культурно-історичного розвитку українського суспільства*. 2011. №4. С.39-49.
26. Ісаєвич Я. Українське книговидання: Витоки, розвиток, проблеми. Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича. Львів, 2002. 520 с.
27. Кобзар. Найповніша збірка. Унікальне, колекційне видання преміум-класу.
URL: <https://schoolbook.com.ua/books/kobzar-naypovnishha-zbirka/> (Дата звернення: 05.03.2022).
28. Ковба Ж. М. Асортимент друкованої продукції: навч.-метод. посіб. / Ж. М. Ковба, Т. В. Олянишен, О. В. Мельников; М-во освіти і науки України. Укр. акад. друкарства. Львів : Укр. акад. друкарства, 2009. 100 с.
29. Конституція України. Видавничий бізнес. К. : УВПК Ексоб, 2010. 384 с.
30. М. Сенченко. Державна видавнича політика *Політична енциклопедія*. Редкол.: Ю. Левенець, Ю. Шаповал та ін. К.: Парламентське видавництво, 2011.
31. Мельниченко А., Киричок А. Реклама та ПР як засоби популяризації української книги [Електронний ресурс].
URL: file:///C:/Users/7413~1/AppData/Local/Temp/vkp_2014_11_11.pdf (Дата звернення: 15.04.2022).
32. Огар Е. І. Українсько-російський та російсько-українській словник-довідник з видавничої справи / Е. І. Огар ; рец. Л. О. Симоненко, Основа, 1996. 48 с.
33. Офіційний сайт Книжкової палати України. Оперативні дані випуску книжкової продукції у 2020 році [Електронний ресурс] /

34. Книжкова палата України. URL: <http://www.ukrbook.net>
(Дата звернення: 05.03.2022).
35. Партико З. В. Основи видавничої справи: навч. посібник. Львів : Афіша, 2014. 304 с.
36. Подарунковий комплект «Часодії». URL:
<https://schoolbook.com.ua/books/podarunkoviy-komplekt-chasodii/> (Дата звернення: 14.01. 2022).
37. Тимошик М. Тенденції сучасного українського книговидання. *Вісник Книжкової палати*. 2001. № 7.
38. Тимошик М. С. Книга для автора, редактора, видавця: практич. посібник. К. : Наша культура і наука, 2006. 560 с.
39. Ткаченко В. П. Енциклопедія видавничої справи : навч. посіб. / Ю. Жидецький, К. Логач ; рец. : З. Палига, І. Козловська. Львів : Основа, 1996. 48 с.
40. Шевцова-Водка Г. М. Типологія книги: навчальний посібник для студентів вищих навч. закладів. К. : Книжкова палата України, 1999. 78 с.
41. Шпак В. Нормативно-правове забезпечення процесів розвитку та підтримки видавничої справи. *Наукові записки*. № 6. 127 с.

ДОДАТКИ

Додаток А

Офіційна сторінка видавництва у Facebook

Видавничий Дім ШКОЛА
 @vidavnichiidimshkola · Видавець

Переглянути магазин

Головна
 Магазин
 Інформація
 Події
 Більше

Подобається
 Повідомлення

Інформація

Книговидавнича діяльність і гуртова торгівля книжками власного виробництва. Вчитись і пізнавати ніколи не пізно!

Вітаємо на сторінці видавництва! Тут Ви зможете ознайомитися з нашими анонсами, новинками та хітами продажів, а також дізнатися про акції та взяти участь у конкурсах.

5 381 осіб вподобали це

6 002 людини стежать

<https://schoolbook.com.ua/>

067 766 0077

Надіслати повідомлення

schoolbook.publish@gmail.com

Видавець

Основними напрямками діяльності приватного підприємства «Видавничий дім «Школа» є книговидавнича діяльність та оптова торгівля книжками власного вироб...

Показати більше...

<https://is.gd/z60a73>

Створити допис

Світлина/відео Відмітитися Позначити друзів

ЗАКРІПЛЕНИЙ ДОПИС

Видавничий Дім ШКОЛА
 18 грудня 2021 р.

10000 грн від еПідтримки на книжечки від Видавничого дому «Школа»

Гарна можливість для малят і дорослих отримати твори, які давно хотілося прочитати і здійснити книжкові бажання. Особливо привабливою ця можливість є в передноворічний час, адже кожен книголюбчик зможе почитати нові твори улюблених авторів, придбати довгоочікувані продовження серійних історій, поринути в фантазійні сюжети за казковим настроєм та святковою атмосферою.

Де отримати гроші та як ними скористатися..... Показати більше...

Підтримка

Картка для виплат

5000 0000 1234

12/23

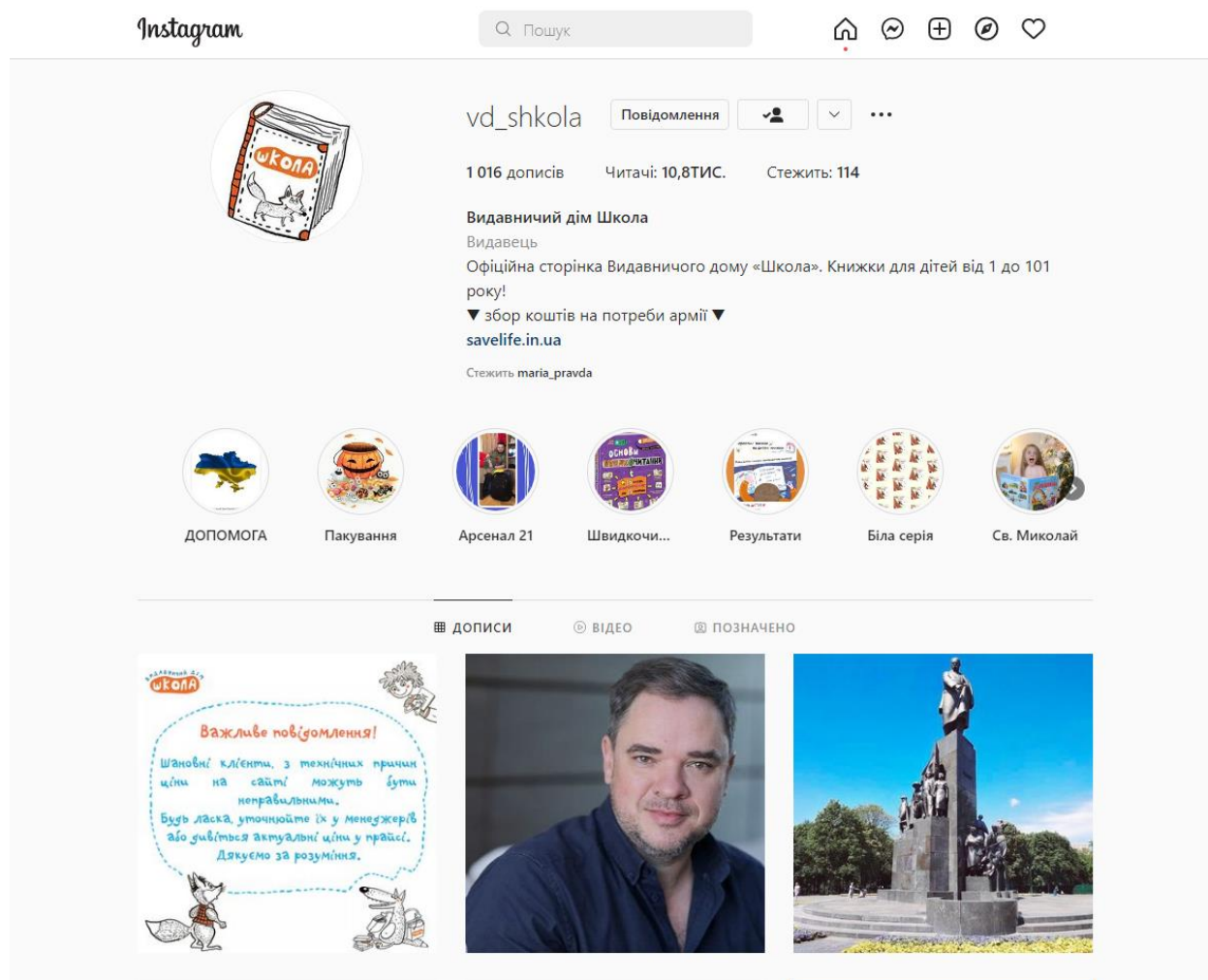

Підтримка

1000 грн від еПідтримки на книжечки від Видавничого дому «Школа»

Шойно вам буде нарахована 1000 грн за вакцинацію, переходьте в каталог на сайті нашого видавництва (<https://schoolbook.com.ua/catalog/>) та отримуйте замовлення

Додаток Б

Офіційна сторінка видавництва в Instagram

Додаток В

Логотип видавництва

Додаток Г

Блог видавництва

Головна | Блог

Блог

06.05.2022 👁 1290

Вийшла наступна книга серії «Я пізнаю світ» про мешканців лісу.

18.02.2022 👁 533

Книга «Забуті історії» українською Моніки Пец — очікуємо завершення фентезі-циклу

18.02.2022 👁 503

Книжка із детективними загадками для дітей 6+

16.02.2022 👁 529

Очікуємо продовження серії «Бабайка» українською

15.02.2022 👁 425

Палкий привіт із Вурмського льодовика — огляд першої книги серії про Неандертальського

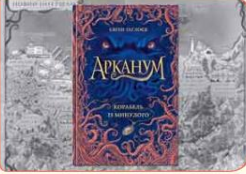

14.02.2022 👁 359

Поповнення серії розвивальних книжок «Чарівний світ»

Рубрики

- Новини
- Анонси
- Огляди
- Цікаво знати
- Відео

Що нового?

Підписатися на наші новини

OK

Додаток Д

Логотип видавництва Кальварія

Додаток Е

Логотип видавництва А-ба-ба-га-ла-ма-га

А•БА•БА•ГА•ЛА•МА•ГА

